

RAPORT

SITUAȚIA URȘILOR ȘI A DAUNELOR PROVOCATE DE ANIMALE SĂLBATICE ÎN JUDEȚUL HARGHITA

BIROUL DE ANALIZĂ ȘI SINTEZĂ
CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
VERSIUNEA II, 2019

NR. ÎNREG.: 17750/02.08.2019

Cuprins

1. Abstract.....	2
2. Introducere	3
3. Cadru legislativ	4
➤ Regulamente și directive ale Uniunii Europene	4
➤ Legislația internă.....	6
4. Situația actuală	8
➤ Populația de urși	9
➤ Daune provocate de animalele sălbatice	10
➤ Victimele spitalizate în urma atacurilor de urși	11
➤ Accidente rutiere în care au fost implicate urși	13
5. Date privind suprafața forestieră din județul Harghita	13
6. Cota de intervenție	16
7. Concluzii, propuneri.....	18
8. Pași de urmat pentru prevenirea vătămării corporale și daunele materiale 18	
9. Actori implicați în managementul conflictelor	21
10. Grupul de Lucru pentru gestionarea durabilă a peisajelor culturale în cadru Consiliului Județean Harghita	21
11. Managementul actual al pagubelor și propuneri de îmbunătățire	23
12. Recomandări privind sistemul instituțional al managementului pagubelor și conflictelor	26
13. Bibliografie:.....	29
➤ Legislația internațională:	30
➤ Legislația națională:	30
14. Anexe	31
➤ Anexa 1. Propuneri legislative privind îmbunătățirea managementului carnivorele mari	31
➤ Anexa 2. Programele Consiliului Județean Harghita (Cronologie)	34
➤ Anexa 3. Situația derogarilor pentru specia lup (Canis lupus) conform OM 1169/2017 la data de 18.03.2019	47
➤ Anexa. 4. Adrese	58
15. Procedura.....	63

1. Abstract

- În anul 2017 ministrul mediului a aprobat ordinul privind cota de intervenție pentru carnivorele mari. Ordinul nr. 1169/2017 vizează aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.

- În 2017 numărul daunelor în recolte este cu zece ori mai mult, decât în 2013, însă în realitate numărul daunelor materiale provocate de urși este mult mai mare, deoarece mulți gospodari nu mai raportează daunele, având experiența că acest sistemul despăgubirilor nu funcționează și nici nu reacționează prompt la solicitări.

- În anul 2016 în județul Harghita 13 persoane au fost spitalizate în urma atacurilor de urși, în anul 2017 au fost înregistrate 19 cazuri, iar în anul 2018 16 cazuri.

- Argumentul care susține că creșterea conflictelor om-urs se datorează reducerii suprafețelor forestiere și defrișării intensive a pădurilor din județul Harghita nu se susține, deoarece variația terenurilor forestiere are o

tendință de creștere. Printre principalele motive ale apariției acestei probleme se numără presiunile crescânde asupra pădurilor habitatul principal al ursului brun.

- În județul Harghita asociațiile de vânătoare au solicitat 120 derogări din care au fost acordate recoltarea/relocarea a 42 de exemplare, ceea ce înseamnă că numai 35% din solicitări au fost acordate.

- Soluția optimă pe termen este elaborarea unui plan de management și de prevenție sustenabil, care prevede acțiunile de reducerea a riscului și finanțarea acestora.

- Este nevoie de implementarea legislației UE în legislația internă, care prevede finanțarea acțiunilor de reducerea a riscului de producere a pagubelor cauzate de urs brun.

2. Introducere

Întinsele zone împădurite din județul Harghita oferă nenumărate avantaje de mediu și posibilității însemnate pentru populație. Pe lângă bogăția florei, aici se găsesc și numeroase specii de animale a căror habitat este reprezentat de aceste areale. Locuitorii zonei coabitează cu aceste animale, fie acestea urși, lupi sau pisici sălbatice, animale care pentru locuitorii marilor orașe sunt doar exponate ale grădinilor zoologice. „Cu ursul nu e de glumit” spune una dintre zicalele populare secuiești, fapt care denotă, printre altele, că pe aceste meleaguri conviețuirea cu ursul brun este o componentă vitală a culturii acestei zone.

Această coabitare adesea prezintă aspecte mai puțin plăcute, deoarece zonele în care își duc traiul atât ursul, cât și omul se întrepătrund, generând stări conflictuale. Aceste stări de conflict s-au înmulțit simțitor în zilele noastre, numărul daunelor provocate în ultima vreme de animalele sălbatice a crescut în mod exponențial. În drumul lor pentru procurarea hranei, urșii adesea traversează teritoriile locuite de oameni cauzând nu doar daune, ci reprezentând un pericol tot mai mare pentru viața oamenilor. Pe lângă numărul mare de daune provocate de urși, a crescut și numărul atacurilor acestora asupra oamenilor.

Având în vedere aceste aspecte este nevoie de luarea de decizii care să ofere soluții pentru siguranța publică, având în vedere desigur, caracteristicile ecologice specifice urșilor.

3. Cadru legislativ

Regulamente și directive ale Uniunii Europene

Unul dintre primele acte adoptate la nivel european este **Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa**¹ care a fost semnată la data de 19 septembrie 1979 la Berna, intrată în vigoare în anul 1982 și ratificată de România prin intermediul Legii nr. 13 din 1993, la data de 11 martie a aceluiași an. Prin **Directiva 92/43 CEE a Consiliului Comunităților Europene privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică**² se statuează conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică. La articolul 12 sunt enumerate speciile protejate, printre acestea numărându-se și ursul brun. La articolul 16 însă sunt enumerate acele situații excepționale care permit derogarea în cazul unor speciilor protejate:

- a) *pentru a proteja fauna și flora sălbatică și pentru a conserva habitatele naturale;*
- b) *pentru a evita daunele grave asupra recoltelor, efectivelor de animale, pădurilor, exploatațiilor piscicole, apelor și altor forme de proprietate;*
- c) *în folosul sănătății și siguranței publice sau pentru alte motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic și în situații care ar avea efecte benefice de importanță majoră asupra mediului (...)*

De asemenea, în susținerea prevederilor Directivei 92/43CEE a Consiliului Europei, prin Politica Agrară Comună 2014-2020 (capitolul 2.), respectiv prin regulamentele privind aplicarea Politicii Agrare Comune, respectiv prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 808/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a **Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)** se pot finanța

¹ Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa adoptată la Berna la 19 septembrie 1979, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680078aff>

² Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A31992L0043>

acțiuni de reducere a riscului de producere a pagubelor cauzate de carnivorele mari (codurile măsurile sunt cele folosite în reglementările UE):³

4.1. Sprijinirea investițiilor în exploatarea agricole

4.4 Sprijinirea investițiilor neproductive pentru atingerea obiectivelor privind agromediul și climă

7.6 Studii / investiții în capitalul natural

8.5 Sprijinirea investițiilor în ameliorarea rezilienței și a valorii de mediu a ecosistemelor forestiere

10.1 Plata angajamentelor pentru agromediul și climă

12.1 Compensații pentru ariile Natura 2000

15.1 Plata angajamentelor pentru silvomediu și climă

Totodată, potrivit declarației participanților la Platforma UE privind coexistența între oameni și carnivorele cu privire la finanțarea măsurilor pentru prevenirea conflictelor prin Politica Agricolă Comună (PAC), respectiv din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), după 2020 statele membre

trebuie să ia măsuri pentru implementarea finanțării a acțiunilor preventive în strategia națională privind dezvoltarea politici agricole comune 2021-2017.⁴

Uniunea Europeană este așadar preocupată de protecția mediului și a speciilor de animale. Întrebarea care se pune este astfel, respectiv care sunt acele acțiuni pe termen lung prin intermediul cărora se poate asigura protecția mediului, al patrimoniului naturale din aceste zone, și pe siguranța locuitorilor.

³ Regulamentul De Punere În Aplicare Nr. 808/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0808&from=RO>

⁴ EU Platform statement 2019. CAP reform and national support for coexistence with large carnivores: outlook for the next funding period, https://europeanlandowners.org/images/EU_Platform_on_coexistence_between_people_and_Large_Carnivore/190513_Plenary_meeting_statement_CAP_FINAL.PDF

Ca un răspuns la această întrebare, în iunie 2014 Platforma UE privind coexistența dintre oameni și carnivorele mari a fost lansată oficial.⁵ Această platformă a Direcției generale de mediu din cadrul Comisiei Europene acordă un cadru instituțional părților interesate, cum ar fi asociațiile de vânzători, cei implicați în activitățile de protecție a mediului, administrații locale și regionale, deținătorii de animale și terenuri agricole, localnici. Comisia Europeană derulează activități menite a media stările de conflict care apar între cei implicați. Primul pas în acest sens a fost redactarea în februarie 2013 a unui studiu despre înțelegere relației dintre oameni și urși⁶, fiind urmat de două întâlniri de lucru, la începutul și sfârșitul anului 2013, fapt care a condus la crearea platformei sus-menționate, în iunie 2014.

Deși există mai multe inițiative, cadrul legislativ la nivel european este reprezentat doar de Directiva 93/43/CEE. Au fost demarate numeroase programe europene care de asemenea au avut ca scop protejarea populațiilor de urși. Programul URSUSLIFE s-a derulat în perioada 2009-2013 în județele Harghita, Covasna, Brașov și în cadrul acestuia s-a pus și un mare accent pe reducerea conflictelor om-carnivore mari.

➤ Legislația internă

Prin ordinul nr. 183/2014 al Instituției Prefectului – Județul Harghita se aprobă regulamentul de organizare, atribuțiile și funcționarea Comitetului Județean pentru Situații de Urgență, iar la articolul 3, litera b) se menționează la atribuțiile principale ale comitetului județean că acesta evaluează situațiile de urgență produse în zona de competență, stabilește măsuri și acțiuni specifice pentru gestionarea acestora și urmărește îndeplinirea lor. La capitolul I, art. 2 al **Ordonanței de Urgență nr. 21/2004** se definește termenul de situație de urgență, aceasta fiind un eveniment excepțional, cu caracter non-militar, care prin amploare și intensitate amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător,

⁵ Eu Platform on Coexistence between People and Large Carnivores, http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/coexistence_platform.htm

⁶ John D. C. Linnell 2013. *From conflict to coexistence? Insights from multidisciplinary research into the relationships between people, large carnivores and institutions*, Norwegian Institute for Nature Research (NINA), http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/task_4_conflict_coexistence.pdf

valorile materiale și culturale importante, iar pentru restabilirea stării de normalitate este necesară adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate. Atacurile de urși care s-au petrecut în ultima vreme se încadrează în această descriere, având în vedere faptul că viața oamenilor este pusă în pericol, dar și recoltele și animalele, iar pentru stoparea acestui fenomen este nevoie de o intervenție cât mai grabnică.

Aspectele privind protecția mediului sunt reglementate de **Ordonanța de urgență nr. 195/2005**, modificată și completată de **Legea nr. 265/2006**. Regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice este reglementat de

Ordonanța de urgență nr. 57/2007 și actualizat de **Legea nr. 49/2011**.

Legea vânătorii și protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 are prevederi referitoare la urși și vânărea acestora. La articolul I se definește termenul de populație optimă: numărul total de exemplare din fauna de interes

cinegetic, care coabitează într-un fond de vânătoare într-o anumită structură de specii și într-o anumită structură de vârste în cadrul fiecărei specii, care asigură conservarea biodiversității, produce pagube minime și nu prezintă risc pentru populația umană. La articolul 19, punctul 1 al aceleiași legi se spune că în scopul conservării biodiversității, mamiferele și păsările admise la vânătoare se vânează numai în cadrul cotei de recoltă aprobate, cu respectarea reglementărilor tehnice privind organizarea și practicarea vânătorii. La punctul al doilea sunt menționate exemplarele din speciile prevăzute la anexa 2, printre care se numără și ursul, pot fi vâdate numai dacă se constată necesitatea reducerii populațiilor sau, în situații excepționale, dacă sunt degenerate sau produc daune, în baza reglementărilor emise de autoritatea publică centrală care răspunde de protecția mediului. La articolul 13 sunt reglementate despăgubirile acordate în caz de daune. **Hotărârea guvernului nr. 1679/2008** hotărăște modalitatea de acordare a despăgubirilor. Acordarea despăgubirilor, de cele mai multe ori se întinde pe o lungă perioadă de timp. La articolul 39 se spune că prin aprobarea Ministerului Mediului, acel urs care a provocat daune poate fi ademenit și vânat.

Totodată, HG nr. 1679/2008 se ocupă cu modalitatea de acordare a despăgubirilor în cazul daunelor provocate de urși și alte animale sălbatice.

Ordinul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1575/2014, intrat în vigoare în data de 17 septembrie 2014 vizează aprobarea derogărilor în cazul speciilor de urs, lup și pisică sălbatică și reglementează recoltarea sau capturarea exemplarelor din aceste specii aflate în mediul natural, în oricare dintre stadiile ciclului biologic și recoltarea sau capturarea în scopul relocării, deținerea, transportul, schimburile în scopul repopulării sau reintroducerea exemplarelor acestor specii. Mai clar, stabilește acele perioade în care pot fi vâdate exemplarele din aceste specii. Prin excepție, exemplarele din speciile urs, lup și pisică sălbatică pot fi capturate și în afara perioadelor stabilite atunci când pun în pericol sănătatea și securitatea publică, când se află în intravilanul localităților, frecventează locuri special amenajate pentru adăpostirea animalelor domestice, punând în pericol siguranța acestora și/sau a personalului de deservire.

În anul 2016 ordinul de ministru privind cota de recoltare a fost retras din dezbaterea publică. În anul 2017 ministrul mediului a aprobat ordinul privind cota de intervenție pentru carnivorele mari. **Ordinul nr. 1169/2017**, intrat în vigoare în data de 4 septembrie 2017 vizează aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.

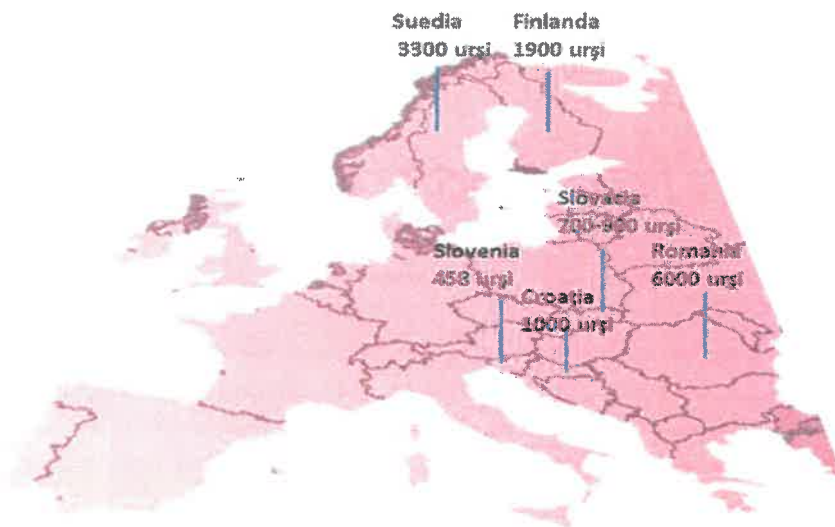
4. Situația actuală

Ursul brun este o specie care este protejată în mod special. Conform datele Comisiei Europene, 35% din populația de urs brun se găsește în România, aproximativ 6.000 de exemplare⁷.

În Europa ursul brun apare în 22 țări. Conform datele Comisiei Europene din anul 2015 în Spania și Franța trăiesc circa 44 de exemplare, iar în Italia 60 exemplare. În Suedia sunt raportate 3300, în Slovenia 458, în Croația 1000, iar în Finlanda 1900 de urși. În România sun

⁷European Commission – Directorate General Environment 2015: *Key actions for large carnivore populations in Europe*, http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2015.pdf

înregistrate 6000 exemplare din urșii carpatini, în Slovacia 700-900, în Polonia 147 exemplare, iar în Serbia trăiesc 8 urși.

Sursa:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2013.pdf

➤ Populația de urși

La nivelul european se înregistrează aproximativ 18.000 de urși, cele mai multe exemplare

fiind reprezentanți ai speciei ursului carpatin, mai mult de 7.000 de exemplare. **Mărimea populației urs brun din România este estimată la nivelul anului 2016 între 6050-6640 de exemplare.**⁸. Având în vedere aceste date se poate constata că

cei mai mulți urși bruni se găsesc în România,

Potrivit datelor Agenției pentru Protecția Mediului în județul Harghita în anul 2017 au fost înregistrați 1575 de urși. Conform datelor, populația de urs crește continuu: din anul 2014 (1350 de exemplare) până în 2017 numărul urșilor a crescut cu un procent de 16,6%.

⁸ Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea" 2018: *Plan de acțiune pentru conservare populației de urs brun din România*; <http://www.forbear.icaswildlife.ro/wp-content/uploads/2018/05/plan.pdf>

În cursul definirii numărului optim de urși apar multe incertitudini. Instituțiile, asociațiile și experții fac calcule cu diferite procese din diferite abordări. Metodologia de estimare al populației folosită de către asociațiile vânătoarești nu exclude numărătoarea dublă (multiplă) a indivizilor deoarece perioada de evaluare este largă și activitățile de evaluare nu sunt sincronizate între asociațiile vânătoarești.

➤ **Daune provocate de animalele sălbatice**

Creșterea numărului de daune are mai multe cauze. Agenția Județeană de Protecție a Mediului este de părere că numărul crescut de daune provocate de animalele se datorează producției scăzute de ghindă, dar și creșterii cultivării porumbului de siloz.

În conformitate cu datele primite de la Agenția pentru Protecția Mediului din județul Harghita între anii 2013-2016 au fost raportate 364 daune (nr. caz) cauzate de urși în rândul animalelor domestice, iar 123 daune (nr. caz) cauzate de urși în recolte. În 2017 și 2018 numărul daunelor cauzate în rândul animalelor domestice este mult mai mare decât în anii anterior, respectiv 382 de daune.

Aici merită remarcat că în realitate numărul daunelor materiale provocate de urși este mult mai mare, deoarece multe gospodari nu raportează daunele având experiența că acest sistem nu funcționează și nici nu reacționează prompt la solicitări.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nr. de cazuri (daune cauzate de urși în rândul animalelor domestice)	96	111	80	77	197	185
Daune cauzate de urși în recolte	8 caz	65 caz	9 caz	41 caz	87 caz	62 ha

Animale domestice	Capete
ovine	89
bovine	124
vacă	–
cai	2

porci	12
familii de albine	52
alte animale (găini, iepuri, etc.)	70

Din prevederile Legii 407/2006 și a Hotărârii de Guvern 1679/2008 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor, păgubitul trebuie să raporteze dauna în termen de 24 de ore. Actele trebuie depuse pe raza localității în care s-a întâmplat dauna. Aceste 24 de ore reprezintă o perioadă scurtă, mai ales dacă păgubitul nu locuiește în centrul comunal, sau dacă paguba a avut loc într-o altă localitate. În aceste situații, raportarea pagubei presupune timp, dar și adesea cheltuieli bănești. Se propune modificarea prezentei legislații astfel ca dauna să poată fi raportată la numărul de urgență 112. De asemenea, se propune ca și cheltuielile survenite ca urmare a raportării să poată fi recuperate.

În conformitate cu prevederile legale, în termen de 24 de ore de la raportarea daunei, primarul va convoca comisia care va investiga cuantumul daunei. În următoarele 48 de ore se adună comisia și în prezența păgubitului (sau al unei persoane împuternicite de acesta) se stabilește cuantumul daunei. Procedura, de cele mai multe ori, durează mult timp. Astfel, se recomandă modificarea legislației referitoare la scurtarea perioadei dintre raportarea daunei și despăgubirea acesteia, reducând-o până la un termen de 30 de zile.

Datorită acestor aspecte, de cele mai multe ori fermierii se simt descurajați și adesea nu mai raportează daunele suferite. Un factor este reprezentat, în acest sens și de informarea populației. Chiar dacă asociațiile de dezvoltare, prin intermediul afișelor și informărilor din localități au încercat să atragă atenția asupra acestor aspecte, s-a constatat că atât populația, cât și administrațiile locale dispun de insuficiente informații în legătură cu daunele provocate de animalele sălbatice.

➤ Victimele spitalizate în urma atacurilor de urși

În ceea ce privește persoanele spitalizate în urma atacurilor de urși în județul Harghita, în conformitate cu datele furnizate de Direcția de Sănătate Publică Harghita, între perioada 2012-2015 s-au înregistrat 32 cazuri (2012:9; 2013:4; 2014: 11; 2015:8).

Totodată în anul 2016 în spitalele din județ au fost îngrijite 12 persoane, în anul 2017 sunt înregistrate 16 cazuri, iar în anul 2018 au fost raportate 16 victime. Menționăm că este posibil să existe atacuri, care nu au fost raportate și înregistrate.

În cea ce privește vătămările corporale în funcție de gravitatea rănilor în 2018, majoritatea persoanelor au fost internate prin spitalizare continuă (2-6 zile), suferind răni grave, iar în anul 2019 un om a murit în urma atacului unui urs.

Tabel 1. Vătămări corporale în funcție de gravitatea rănilor (2018):

Nr. victime	Data	Spitalizare de zi (12 ore)	Spitalizare continuă (nr. zile)	Sex	Vârstă
1	06.05.2018	-	4	M	8
2	18.05.2018	-	2	F	74
3	15.05.2018	-	2	F	18
4	11.05.2018	-	2	M	35
5	23.05.2018	-	6	M	63
6	11.06.2018	-	3	M	34
7	22.06.2018	-	2	M	46
8	01.07.2018	-	3	M	60
9	10.07.2018	-	3	M	42
10	25.07.2018	-	2	M	27
11	05.08.2018	-	2	M	27
12	05.08.2018	-	5	M	26
13	21.08.2018	-	5	M	40
14	19.09.2018	-	4	M	47
15	21.09.2018	-	5	M	53
16*	09.11.2018	rană superficială	-	M	53

Tabel 2. Persoanele internate prin spitalizare continuă (2018)

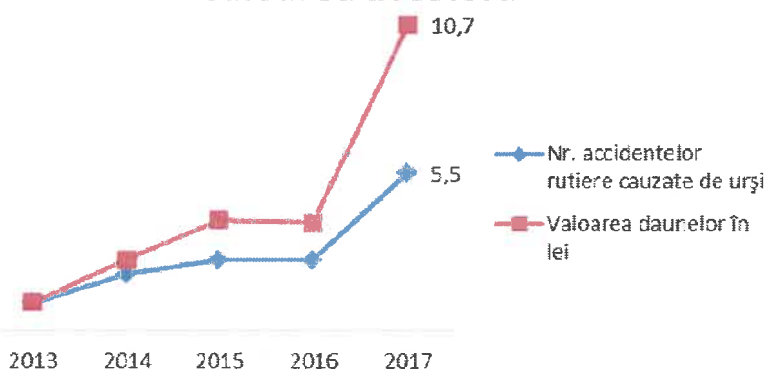
Rană superficială	Spitalizare continuă						TOTAL
	1 zi	2 zile	3 zile	4 zile	5 zile	6 zile	

Nr. victime	1	-	6	3	2	3	1	16
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----

➤ Accidente rutiere în care au fost implicate urși

Conform datele primite de la Inspectoratul Județean de Poliție Harghita în anul 2017 au fost înregistrate 11 de accidente rutiere în care au fost implicați urși, cu daune în valoare de 23.500 lei. În ultimii cinci ani accidentele cauzate de urși arată o tendință de creștere. În anul 2013 au fost înregistrate două cazuri, cu pagube totale de 2.200 de lei, adică cu zece ori mai puțin decât în anul 2017.

Creșterea numărului accidentelor și valoarea acestora

5. Date privind suprafața forestieră din județul Harghita

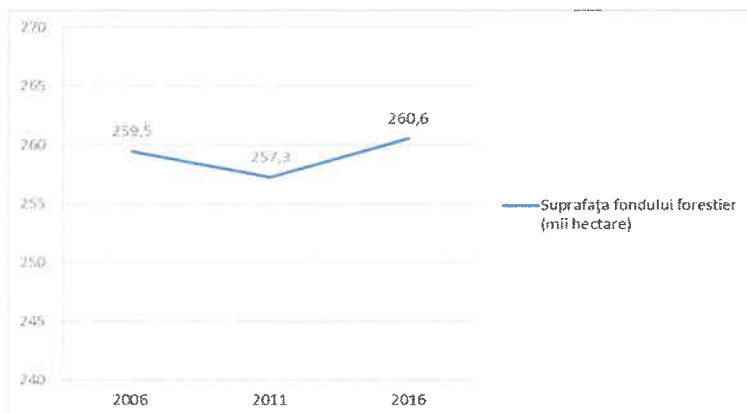
Ca o posibilă cauză a înmulțirii atacurilor marilor carnivore din județul Harghita, în dezbaterile publice, apare des ca argument reducerii suprafețelor forestiere și defrișarea pădurilor din județul Harghita.

Nici o autoritate locală din județul Harghita (Consiliul Județean Harghita, consiliile locale) nu are drept de control în domeniu, această atribuțiune intrând în competența autorităților publice centrale, prin instituțiile subordonate și coordonate la nivel central. (Garda de mediu, Garda Forestieră, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Public)

În acest context, autoritățile publice locale au doar sarcina de a sesiza organele centrale abilitate, în cazul depistării - în general accidentale - unor activități ilegale de exploatare forestieră.

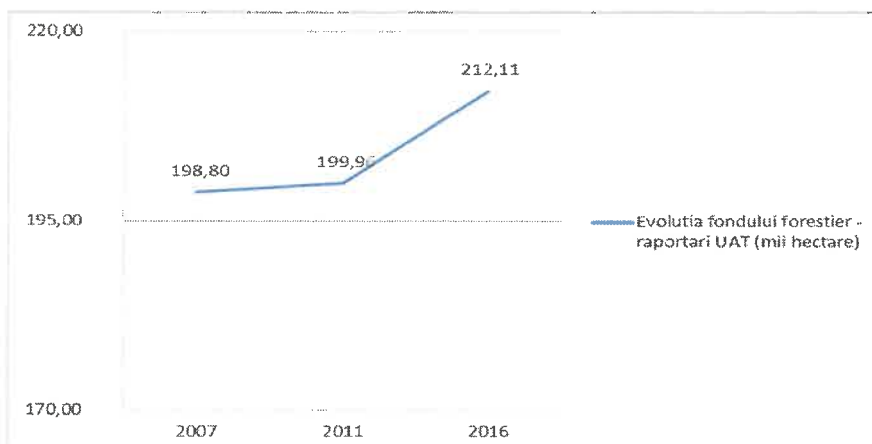
Totuși, autoritățile locale din județul Harghita desfășoară programe privind managementul durabil al fondului forestier, dezvoltând practici și programe menite ocrotirii și valorificării eficiente ale acestora, din punct de vedere economic, social, turistic și protecția patrimoniului natural. Un astfel de program a fost implementat și de Consiliul Județean Harghita, prin proiectul RobinWood, în colaborare cu regiunea Liguria și Calabria din Italia, Regiunea Limousin (Franța) și regiunea Kainuu din Finlanda.

Date privind evoluția fondului forestier din județul Harghita conform datelor Institutului Național de Statistică este chiar în ușoară creștere în perioada 2006-2016:

Sursa de date: INSSE, Indicator SILVICULTURA - AGR301A

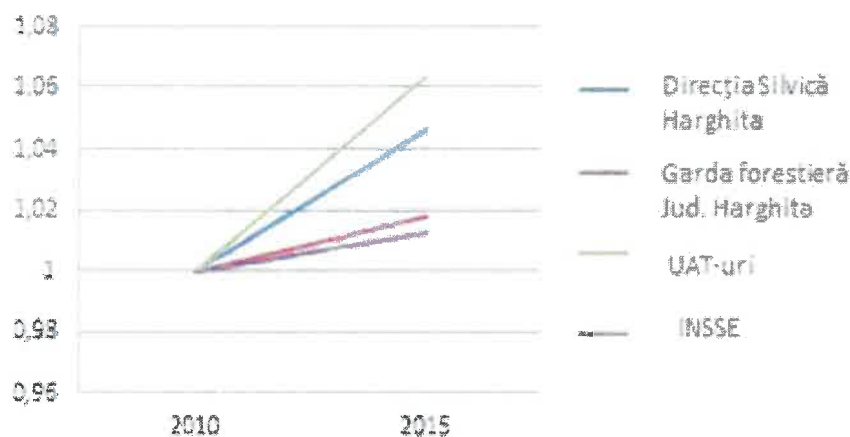
În paralel, la solicitarea Consiliului Județean Harghita, a interogat consiliile locale, privind evoluția fondului forestier, datele comunicate indicând o creștere a suprafeței forestiere aflate pe teritoriul UAT-urilor din județul Harghita:

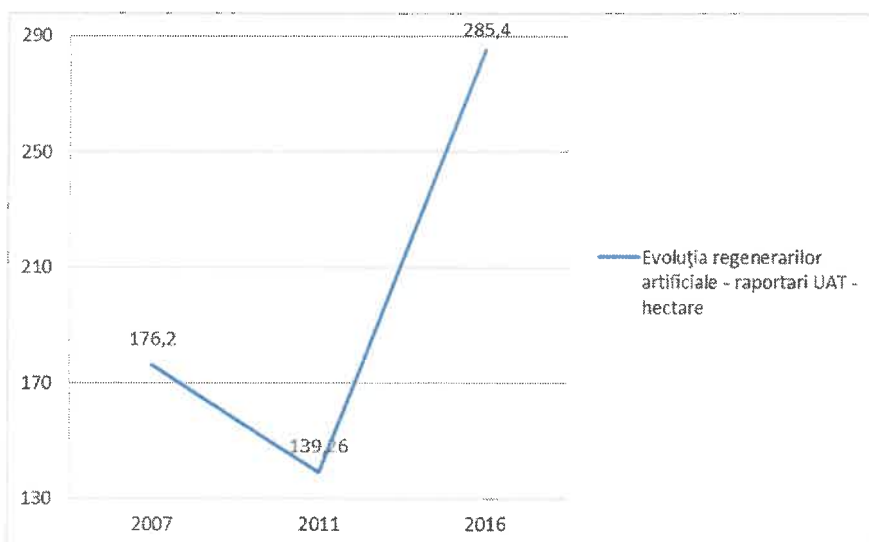
Sursa: rapoartări individuale ale UAT-urilor din județul Harghita

Potrivit datelor colectate de la diferite instituții sunt diferențe privind suprafața fondului forestier (din cauza categoriilor, teritoriilor administrative etc.), în ultimii ani în fiecare caz variația terenurilor forestiere arată o tendință de creștere.

Tendința variației terenurilor forestiere 2010-2015

Date privind regenerările artificiale efectuate la nivelul UAT-urilor din Harghita:

Sursa: raportări individuale ale UAT-urilor din județul Harghita

Acest lucru nu exclude fără echivoc existența fenomenului infracțional în ceea ce privește fondul forestier, dar concluzând informațiile raportului Greenpeace privind tăierile ilegale din pădurile României în 2016 și 2017, singurul raport public din domeniu, fenomenul tăierilor ilegale de păduri din județul Harghita nu este de scară largă.

Conform raportului, în anul 2017 în județul Harghita au fost înregistrate 192 de cazuri de tăieri ilegale, aflându-se pe locul 38 la nivel național, cu aproximativ de 10 ori mai puțin față de județul aflat în prima poziție, respectiv județul Mureș, dar nu se află nici în primele 10 poziții privind cantitatea de lemn tăiată ilegal și nici în topul după valoarea prejudiciului cauzat în anul 2017.⁹

6. Cota de intervenție

Recoltarea speciilor strict protejate în fiecare an este reglementat de către Ministerul Mediului. Conform ordinului nr. 1169/2017, în perioada 2016-2018 ministerul a aprobat recoltarea și relocarea a 130 de urși în România.

În județul Harghita în anul 2018 asociațiile de vânătoare au solicitat 71 derogări din care au

⁹ Greenpeace 2017. *Tăieri ilegale din pădurile României*, <https://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/Raportul%20t%C4%83ierilor%20ilegale%20din%20p%C4%83durile%20Rom%C3%A2niei%20C3%AEen%202017-compressed.pdf>

fost aprobate recoltarea a 20 de exemplare (28%).

Tabel 3. Situația derogărilor pentru specia urs (*Ursus arctos*) conform OM 1169/2017 în anul 2018

Județ	Nr. derogărilor solicitate 2018	Nr. derogărilor (recoltare) acordate 2018	Procentul derogărilor acordate 2018
NT	1	1	100%
HD	0	0	0%
SB	12	3	25%
HR	71	20	28%
AG	13	3	23%
SV	25	4	16%
CV	26	10	38%
DB	0	0	0%
MS	27	13	48%
BV	7	1	14%
PH	10	2	20%
AB	1	0	0%
BC	1	0	0%
TOTAL	194	57	29%

7. Concluzii, propuneri

Elaborarea unui plan de management privind coexistența între oameni și carnivorele mari, pe termen lung:

Soluția optimă pe termen lung ar fi elaborarea unui plan de management și de prevenție sustenabil, respectiv legiferarea modului de despăgubire al victimelor. De asemenea, este recomandată implicarea factorilor interesați în procesul de elaborare, precum:

- *Autorități științifice:* Academia Română, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Consiliu National de Vânătoare
- *Autorități de reglementare* – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- *Autorități de control* – Garda de mediu și Garda Forestieră
- *Autorități locale* – Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Comunelor din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România
- *Organizații patronale*
- *Asociații de vânătoare*
- *Custozii și administratorii siturilor Natura 2000*

8. Pași de urmat pentru prevenirea vătămării corporale și daunele materiale

Cu scopul de a minimaliza atacurile de urși este necesar înființarea unui grup de intervenție (*risk assesment team*). Datorită faptului că în momentul de față există mai mulți indivizi și familii de urs habituări care vizitează în mod regulat anumite zone, acest fapt reprezentând un risc major pentru integritatea corporală și proprietățile din oraș.

Totodată, trebuie cuprinse într-un cadru legal demersurile care trebuie urmate în cazul vătămărilor de persoane, suportarea cheltuielilor de spitalizare, iar în cazuri grave pensionarea sau alte compensații bănești, respectiv în caz de deces cheltuielile de înmormântare să fie suportate de autoritățile competente.

În cea ce privește daunele materiale provocate de urși, experiența anilor anteriori ne arată faptul că eficiența gardurilor electrice amplasate pe suprafețe mari este inefficientă, iar administrarea lor este greoaie. Însă în cazul micilor gospodării pot oferi protecție eficientă împotriva atacurilor urșilor și a altor animale sălbatice.

Experții din cadrul proiectului LIFEURSUS au o părere asemănătoare, iar pe baza experiențelor obținute de-a lungul anului 2013, propun pentru preîntâmpinarea daunelor provocate de animalele sălbatice, următoarele¹⁰:

- Respectarea regulilor de pășunare, mai ales în cazul pășunatului nocturn și celui din păduri. Îngrijirea țarcurilor, deșeurile depozitate necorespunzător atrag animalele sălbatice.
- Animalele domestice trebuie ținute în spații protejate, grajduri și cotețe încuiate.
- Semnalizarea înainte de începerea procesului de recoltare prin intermediul pazei, a gardurilor electrice, sau a dispozitivelor sonore. Recoltarea să aibă loc la timp.
- În cazul introducerii de noi culturi, să aibă loc studii corespunzătoare cu privire la posibilitățile de protejare a culturii.

În plus, în conformitate cu experiența Agenției de Protecție a Mediului, pentru prevenirea daunelor este nevoie ca:

- să se creeze teritorii sălbatice, iar cele existente să fie administrate corespunzător,
- reglementări stricte referitoare la culegerea fructelor de pădure,
- interzicerea accesului practicanților sporturilor cu motor în pădure.

¹⁰ Agenția pentru Protecția Mediului Vrancea 2013. *Raport final LIFE+LIFE URSUS*, http://lifeursus.carnivoremari.ro/pdf/LIFEURSUS_final_report_2015.pdf

Totodată, în procesul de minimalizarea atacurilor de urși pe de o parte este nevoie de implicarea actorilor instituționali și neguvernamentali și de finanțarea a acțiunilor de prevenire. Pe de o altă parte, pentru rezolvarea problemei este nevoie de elaborarea mai multor cercetări științifice.

9. Actori implicați în managementul conflictelor

Daunele provocate de urși și de alte animale sălbatice trebuie dezbătute în cadrul comisiei județene pentru situații de urgență, iar propunerile de modificare legislativă să fie promovate la nivel decizional central.

Totodată, situația trebuie prezentată și în cadrul Uniunii Europene, făcute demersuri la nivelul forurilor europene pentru rezolvarea acestei situații prin intermediul reprezentanților din Parlamentul European, promovarea în cadrul Comitetului Regiunilor. În anul 2018 Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita, în calitate de raportor a prezentat proiectul de aviz intitulat *Promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte*.¹¹

În anul 2017 Consiliul Județean Harghita, împreună cu organizațiile competente a inițiat un proiect care intenționează să numere urșii, în scopul de a furniza date mai exacte despre situația urșilor în județ.

10. Grupul de Lucru pentru gestionarea durabilă a peisajelor culturale în cadrul Consiliului Județean Harghita

Pentru a proteja siguranța și bunurile localnicilor, iar pe de altă parte pentru a asigura protecția acestei specii de interes conservativ, este necesară o abordare inovativă deoarece metodele utilizate până în prezent nu sunt de ajuns.

Scurtă analiza a cauzelor din spatele amplificării recente a conflictelor om-urs

Creșterea numărului pagubelor și a conflictelor dintre oameni și urși este rezultatul mai multor factori. Mai jos enumerăm cele mai importante pentru județul Harghita.

¹¹ Comitetul European al Regiunilor (raportor Csaba Borboly) 2018. *Proiect de aviz privind promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte*, <https://dm.cor.europa.eu/CoRDocumentSearch/Pages/opinionsresults.aspx?k=Promovarea%2C%20C3%AEn%20cadrul%20directivelor%20UE%20privind%20natura%2C%20a%20coexisten%C8%9Bei%20cu%20specii%20care%20genereaz%C4%83%20conflicte>

1. Stoparea completă a managementului cinegetic inclusiv a vânătorii controlate a urșilor a rezultat atât în creșterea numărului de urși (prin natalitate) cât și a schimbării distribuției densităților populaționale (de exemplu prin concentrarea unor exemplare în zone periurbane).
2. Apariția și funcționarea observatoarelor de urși pentru turism intensiv din ani. Faptul că aceste observatoare nu au fost instalate în cadrul unei strategii de management a faunei cinegetice (care implică printre altele și alegerea locației, hrănirea și comportamentul uman în acele localități), au avut efecte necontrolate asupra comportamentului urșilor. Cel mai important efect al acestor observatoare a fost că a obișnuit urșii cu prezența umană și a atras urșii în locații frecventate de oameni. Pentru că frica de oameni a scăzut, riscul de accidente mortale survenite din întâlnirea oamenilor cu urșii este mai mare. Pierderea fricii a urșilor față de oameni se numește habituare. Observatoarele amplasate haotic, care funcționează nereglementat au o contribuție majoră la habituarea urșilor.
3. Comportamentul anormal al oamenilor (turiști sau localnici) față de urși a crescut. Acest comportament se manifestă frecvent prin hrănirea urșilor (mai ales de către turiști) sau prin aruncarea necontrolată a deșeurilor în zonele periurbane. Prin acest comportament oamenii contribuie la fenomenul descris la punctul (2, mai sus) și anume la obișnuirea urșilor cu prezența umană (habituare).
4. Schimbările în practicile agricole și în modul de utilizare a terenurilor poate rezulta în extinderea habitatelor de hrănire pentru urși. Un exemplu în acest sens este extinderea culturilor de porumb în zone în care cultivarea porumbului nu s-a putut face în trecut din cauza condițiilor climatice (Depresiunea Ciucului și Depresiunea Gheorgheni). Fiind omnivore, urșii consumă porumb și sunt atrase de aceste culturi. Abandonul terenurilor de asemenea rezultă în extinderea spațială a habitatelor optime pentru urși. Mai ales acele terenuri sunt abandonate care sunt greu de gestionat (fiind situate în zone greu accesibile, cum ar fi pășunile, fânețurile din zone deluroase sau montane). Stabilirea vegetației lemnoase în aceste terenuri (tufăriș, mai apoi pădure) se întâmplă rapid (în decursul 3-5 ani) și reprezintă habitat pentru urși, astfel apropiind urșii de localitățile umane.

Factorii enumerați mai sus (punctele 1-4) în combinație rezultă în (i) schimbări demografice ale urșilor, (ii) schimbări comportamentale ale urșilor și nu în ultimul rând în (iii) comportamente necontrolate ale oamenilor față de urși (cu impact asupra modului în care urșii percep oamenii). Toate acestea deja determină amplificarea conflictelor dintre oameni și urși. Amplificarea conflictelor dintre oameni și urși va rezulta în scăderea și mai mare a toleranței oamenilor față de urși și a acceptării urșilor de către oameni. Consecințele acestora o să fie dramatice pentru că vor poziționa oamenii și urșii în situații ireconciliabile.

Acest lucru nu este de dorit dat fiind faptul că este vorba de o specie protejată la nivelul Uniunii Europene, este parte a identității socio-culturale și de peisaj a Ținutului Secuiesc și este o resursă economică importantă pentru regiune. Totodată dorim să accentuăm faptul că la nivel local și regional nu există resursele necesare pentru ca problema existenței oamenilor și a urșilor să poată fi abordată și controlată într-un mod satisfăcător pentru specie, localnici și interesele economice. De aceea apelăm din nou la ajutorul din partea Guvernului României pentru a gestiona problema intensificării conflictelor om-urs în județul Harghita.

11. Managementul actual al pagubelor și propuneri de îmbunătățire

1. În momentul de față managementul pagubelor provocate de urs este una reactivă și extrem de sofisticată din punct de vedere birocratic. Natura reactivă a managementului pagubelor constă în compensarea pagubelor după ce acestea au fost produse. Este știut faptul că pagubele compensate astfel nu rezultă nici în scăderea pagubelor ulterioare și nici în creșterea toleranței oamenilor față de urși. Natura sofisticată din punct de vedere birocratic a compensațiilor constă în faptul că procedurile implementate până la compensarea efectivă a persoanelor care au suferit pagube în urma urșilor sunt lungi și costisitoare (atât în ceea ce privește timpul cât și banii plățișilor). Natura reactivă și sofisticată a compensațiilor rezultă în descurajarea persoanelor păgubite în a cere despăgubiri, creșterea încrederii persoanelor păgubite în instituțiile statului și scăderea

toleranței oamenilor față de urși. Această situație este în mod evident nedorită. Recomandăm astfel adoptarea unor abordări proactive și simplificarea procedurilor birocratice pentru accesarea fondurilor (pentru compensare și prevenție) de către comunitățile locale. Atitudinea proactivă ar consta în dezvoltarea unor strategii de prevenire a conflictelor dintre oameni și urși, *pe lângă* compensații. Strategiile de prevenire ar putea însemna în funcție de caz ajutor dat oamenilor pentru a ține urșii departe (câini special dresați, garduri electrice, containere pentru deșeuri inaccesibile urșilor sau alte dispozitive portabile), consultanță cu privire la metodele de prevenire, informare, reglementarea turismului și altele. Suntem conștienți de faptul că aceste măsuri sunt costisitoare din punct de vedere financiar. Totuși, în contextul în care se află România și mai ales județul Harghita în cadrul Uniunii Europene, și anume că are cea mai mare densitate de urși din peisaje locuite de oameni, credem că implementarea urgentă a măsurilor proactive este o chestiune de responsabilitate și echitate socială și de mediu demnă pentru o țară membră UE.

Parte a măsurilor proactive menționate mai sus este și încurajarea și împuternicirea instituțiilor relevante la nivel regional/județean pentru a participa în gestionarea durabilă a speciei urs.

2. În zonele cu abundență ridicată de urși **este necesară monitorizarea permanentă a împrejurimilor localităților respectiv a comportamentului urșilor înainte de producerea accidentelor.** Acest lucru poate fi realizat prin prezența unor echipe formate din personal instruit și dotat adecvat pentru a derula această activitate, colectând într-un mod sistematic informații despre prezența și comportamentul urșilor în apropierea localităților.
3. Pe baza acestor informații pot fi planificate măsuri specifice de prevenire a pagubelor, montarea de garduri electrice, informarea populației, asigurarea pazei eficiente a animalelor domestice etc.
4. În cazul în care în ciuda măsurilor de prevenire, se întâmplă un caz de pagubă, este necesară declanșarea imediată și derularea urgentă a procedurii de intervenție, respectiv executarea acesteia după ce a fost aprobată de autoritățile responsabile.

Intervențiile folosite cel mai frecvent sunt capturarea/relocarea și extragerea exemplarelor.

5. Capturarea și relocarea exemplarelor în natură este cea mai umană intervenție, dar în contextul actual este și foarte dificilă, fiind nevoie de acceptul gestionarului fondului de vânătoare destinație, iar deschiderea spre acceptarea urșilor problemă este scăzută. Relocarea exemplarelor în captivitate, rezervații îngrădite, parcuri pentru faună poate reprezenta o soluție până la limita capacității de acceptare a astfel de facilități respectiv rentabilitatea funcționării acestora.

6. Perioada de autorizare a intervențiilor trebuie să fie redusă la minim. În momentul de față această perioadă poate să dureze mai multe săptămâni. Scopul trebuie să fie ca intervențiile să fie realizate cu cel mult 48 de ore după producerea pagubei, pentru a evita producerea repetată a pagubelor. Acest scop poate fi atins cu ajutorul grupurilor de intervenție menționate anterior, instruite, echipate și dirijate adecvat.

7. Paralel cu abordarea preventivă și reactivă a producerii pagubelor, în zonele cu risc ridicat de habituare a urșilor, scopul primordial trebuie să fie eliminarea pe măsura posibilului a factorilor care pot conduce la habituare

8. Trebuie eliminată posibilitatea ca în zonele cu densități de urși ridicate aceștia să acceseze hrană în mod permanent, adică să fie hrănite într-un mod pasiv sau activ. În primul rând trebuie introduse reguli stricte în ceea ce privește managementul deșeurilor menajere. Prin aplicarea de tomberoane antiurs adecvate, depozitarea deșeurilor în compartimente închise respectiv preluarea deșeurilor într-un timp foarte scurt pot fi eliminate sursele de hrană accesibile urșilor în intravilan.

9. Trebuie reglementat domeniul turismului bazat pe observatoare și hrănitore de urși. În timp ce această activitate s-a dezvoltat în mod spontan în mai multe zone ale țării, după părerea majorității experților această activitate contribuie în mare măsură la habituarea și condiționarea urșilor, adică pierderea fricii față de om și căutarea activă a hranei în apropierea omului. Cantitățile de hrană implementate actual trebuie reduse gradual și însoțite de monitorizarea atentă a comportamentului urșilor pentru a preveni o escaladare a pagubelor. Turismul de observare a urșilor poate fi continuat respectând

regulile de bune practici respectiv în facilitățile tip parcuri pentru faună, rezervații îngrădite etc.

10. Trebuie controlat în mod regulat respectarea regulilor de gestionare responsabilă a deșeurilor și respectarea interzicerii hrănirii artificiale a urșilor în special în cazul unităților turistice aflate în zone cu densități ridicate de urși și de-a lungul drumurilor/popasurilor turistice unde s-au constatat astfel de cazuri.

11. Zonele și facilitățile care prin natura lor sunt susceptibile atacurilor de urs și lup trebuie să beneficieze de suport financiar pentru achiziția, montarea și funcționarea unor garduri electrice eficiente și alte măsuri/tehnologii de prevenire a pagubelor, respectiv consultanță cu privire la folosirea eficientă a acestora.

12. Recomandări privind sistemul instituțional al managementului pagubelor și conflictelor

În momentul de față principalele instituții implicate în gestionarea pagubelor sunt autoritățile publice locale, autoritățile sanitar-veterinare, gestionarii fondurilor de vânătoare, Agenția pentru Protecția Mediului și Ministerul Mediului. Instituțiile la nivel local fac față cu greu solicitărilor populației referitoare la cazurile de pagubă, și nu există capacitate și nici surse de finanțare pentru o abordare preventivă, proactivă. Deficiențele sistemului instituțional sugerează necesitatea unor entități cu timp de reacție scurtă și mobilitate ridicată care să faciliteze întreaga procedură. Aceste unități pentru care propunem denumirea de Unități pentru prevenirea și managementul pagubelor provocate de urs ar putea să umple lipsele sistemului și procedurilor actuale și ar putea să conducă la reducerea acestei probleme acute. Principalele atribuții propuse ar fi următoarele:

- Cartarea și monitorizarea zonelor cu risc ridicat, a factorilor care contribuie la producerea pagubelor și a urșilor din apropierea localităților care pot deveni urși-problemă

- Implementează măsuri tehnice de prevenire a pagubelor și consultanță cu privire la aceste măsuri către populația locală
- În cazul producerii pagubelor accelerează documentarea, suportul pentru luarea deciziilor și implementarea măsurilor necesare
- Informează și protejează populația față de urși și urșii față de factorii negativi care pot conduce la habituale.

Totodată considerăm incorectă abordarea actuală care alocă majoritatea povarei managementului pagubelor asupra gestionarilor de fonduri cinegetice, fără nici o compensare financiară. Gestionarii fondurilor de vânătoare joacă un rol foarte importantă în prevenirea și managementul pagubelor, dar costurile aferente trebuie acoperite, și o parte din atribuții ar putea fi preluate de către Unitățile pentru prevenirea și managementul pagubelor.

Asociația de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita:

- Achiziționarea și montarea gardurilor electrice
 - Metodele de prevenire a pagubelor/conflictelor om-urs trebuie să fie stimulate prin achiziționarea unor echipamente de protecție animale/culturi agricole/bunuri materiale. Gardurile electrice sunt echipamentele care se utilizează cu succes în toate țările în care acestea se aplică.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Harghita"

- Campanie de comunicare, informare și educare pentru asigurarea siguranței turiștilor, a populației privind prevenirea conflictelor cu urși brun și câini ciobănești
 - Informarea și conștientizarea factorilor interesați, a publicului larg cu privire la diverse aspecte despre ursul brun, câini ciobănești și colaborarea cu factorii interesați pentru a îmbunătăți condițiile de coexistență pașnică. Se urmărește transmiterea de informații obiective și utile despre urs și câini ciobănești, educarea în sensul prevenției și gestionării situațiilor conflictuale dintre turiști și urși, respectiv turiști și câini ciobănești.

- Chestionar privind atitudinea populației față de managementul carnivorelor mari (urs brun, lup)
 - Având în vedere potențialul turistic al carnivorelor mari protejate (urs brun, lup) din județul Harghita, scopul chestionarului este evaluarea atitudinii oamenilor față de conservarea speciilor de carnivore protejate în funcție de dezvoltarea ecoturismului.
- Construirea brand-ului turistic al județului Harghita
 - Având în vedere potențialul turistic al ursului brun în județul Harghita, brandul turistic al județului se va baza pe imaginea ursului brun, respectiv realizarea unui logo, materiale de identitare și alte forme de comunicare (vizuală, auditivă).

Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

- Organizarea de forumuri, conferințe, întâlniri și workshop-uri privind managementul forestier și activități agricole
 - Organizarea de sesiuni și consultări cu factorii și stakeholderii interesați pentru discutarea diferitelor aspecte și probleme legate de managementului forestier și activității agricole

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară SIMD

- Achiziționare de containere/tomberoane anti urs
 - În zonele turistice și localitățile frecventate de urși pentru asigurarea managementului eficient al deșeurilor menajere și astfel prevenirea conflictelor om-urs, trebuie amplasate containere/tomberoane anti-urs, care vor fi colectate zilnic sau ori de câte ori e nevoie, astfel încât urșii să nu mai fie atrași în intravilanul rezidențial sau în zonele turistice.

Administrații locale:

- reglementarea pășunatului, respectarea regulamentelor;

Composesorate:

- reglementarea exploatărilor de material lemnos;

Asociații din sfera silvică:

- crearea de teritorii sălbatice și administrarea celor existente;
- reglementări referitoare la culegerea fructelor de pădure;
- îndepărtare și pedepsirea practicantilor de sporturi cu motor din pădure;

Persoane fizice:

- curățarea țărcurilor orilor și bovinelor; depozitarea corespunzătoare a deșeurilor;
- ținerea animalelor domestice în spații protejate, grajduri și cotețe încuiate;
- protejarea eficientă a recoltei, procese de recoltare efectuate la termen;

13. Bibliografie:

European Commission – Directorate General Environment 2015: Key actions for large carnivore populations in Europe,

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2015.pdf

Greenpeace 2017. *Tăieri ilegale din pădurile României,*

<https://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/Raportul%20t%C4%83ierilor%20ilegale%20din%20p%C4%83durile%20Rom%C3%A2niei%20%C3%AEEn%202017-compressed.pdf>

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea" 2018. *Plan de acțiune pentru conservare populației de urs brun din România;*

<http://www.forbear.icaswildlife.ro/wp-content/uploads/2018/05/plan.pdf>

John D. C. Linnell 2013. *From conflict to coexistence? Insights from multidisciplinary research into the relationships between people, large carnivores and institutions*, Norwegian Institute for Nature Research (NINA),

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/task_4_conflict_coexistence.pdf

Comitetul European al Regiunilor (raportor Csaba Borboly) 2018. *Proiect de aviz privind promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte*,

<https://dm.cor.europa.eu/CoRDocumentSearch/Pages/opinionsresults.aspx?k=Promovarea%2C%20%3%AEn%20cadrul%20directivelor%20UE%20privind%20natura%2C%20a%20coexisten%C8%9Bei%20cu%20specii%20care%20genereaz%C4%83%20conflicte>

➤ *Legislația internațională:*

Convenția de la Berna din 1979 privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor din Europa, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680078aff>

Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A31992L0043>

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0808&from=RO>

➤ *Legislația națională:*

Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, *publicat în Monitorul Oficial nr. 944 din 22 noiembrie 2006*

Hotărârea Guvernului nr. 1679/2008 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor prevăzute de Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, precum și obligațiile ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice și proprietarilor de culturi agricole, silvice și de animale domestice pentru prevenirea pagubelor, *publicat în Monitorul Oficial nr. 890 din 29 decembrie 2008*

Ordinul nr. 1575/2014 pentru aprobarea derogărilor în cazul speciilor urs, lup și pisică sălbatică, *publicat în Monitorul Oficial nr. 678 din 17.09.2014*

Ordinul nr. 1439/2015 pentru aprobarea derogărilor în cazul speciilor urs, lup și pisică sălbatică, *publicat în Monitorul Oficial 723 din 25 septembrie 2015*
Ordinul nr. 1169/2017 pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante, *publicat în Monitorul Oficial nr. 714 din 4 septembrie 2017*

14. Anexe

➤ **Anexa 1. Propuneri legislative privind îmbunătățirea managementului carnivorele mari**

15 aprilie 2019

Senatul votează modificarea **Legii vânătoare și a protecției fondului cinegetic** (lg.407/2006), care prevede că despăgubirile pentru pagubele și/sau daunele produse de către exemplarele din speciile de faună de interes cinegetic se suportă de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, din bugetul aprobat cu această destinație. Dacă există un protocol interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, plata se poate face și prin intermediul consiliului județean.

Totodată, legea prevede că în cazul atacurilor exemplarelor din speciile de faună de interes cinegetic cu rănirea/decesul unei persoane fizice, se vor acorda victimei despăgubiri care vor acoperi cheltuielile de spitalizare, cheltuielile de înmormântare, veniturile nete nerealizate

În perioada în care victima a fost în incapacitate temporară de muncă, de la momentul producerii incidentului, precum și daune morale.

8 august 2019

La Băile Tușnad a fost organizată o nouă dezbatere pe tema coexistenței, la care a fost invitat și ministrul mediului, Grațiela Gavrilescu. Potrivit adresa celor trei președinți consiliilor județene din Harghita, Covasna și Mureș către Ministrul mediului, planul de acțiune privind managementul carnivorele mari nu includ termenele limită pentru implementarea acțiunilor.

17 noiembrie 2017

La inițiativa Consiliului Județean Harghita, la Comisia pentru protecția mediului din cadrul Senatului României s-a organizat în data de 17 noiembrie o dezbatere a cărei temă a fost populația optimă a ursului brun în județul Harghita.

20 septembrie 2017

În data de 5 septembrie s-a transmis către Avocatul Poporului o petiție privind reducerea daunelor provocate de urși (<http://iudetulharghita.ro/daune/stiri/borboly-csaba-solicitati-permisiunile-de-interventie.html>).

5 iulie 2017

Primarii, conducătorii posesorilor din regiune au participat la un protest organizat la București în data de 5 iulie. La acest protest s-au alăturat pe lângă reprezentanții județelor Harghita, Covasna și Mureș, și reprezentanții județelor Argeș și Brașov unde se înregistrează probleme similare. Ca urmare a întrevederii cu doamna ministru s-a promis elaborarea unui ordin de intervenție în cazul a 140 de exemplare periculoase din specia urs. Acest act nu a fost semnat nici până în momentul de față. (<http://iudetulharghita.ro/daune/stiri/decizie-ministeriala-cu-privire-la-ursii-pericolosi.html>)

Februarie 2017

Borboly Csaba a solicitat sprijinul guvernului în primul rând pentru găsirea de soluții problemelor cauzate de urși. La începutul lunii februarie, președintele consiliului județean a trimis scrisori către primul ministru Sorin Grindeanu, ministrul Apelor și Pădurilor Adriana Petcu, respectiv ministrului Mediului Daniel Constantin.

7 iulie 2016

Adresa trimisă de Consiliul Județean Harghita către prim-ministru Dacian Cioloș privind revizuirea legislației naționale privind compensarea daunelor, intervenția rapidă și prevenirea daunelor.

Septembrie 2015

Csaba Borboly, președintele Consiliului Județean Harghita solicită informații de la Ministerul Apelor și Pădurilor privind populația de urși, cota de intervenție și daunele materiale provocate de urși.

➤ Anexa 2. Programele Consiliului Județean Harghita (Cronologie)

Consiliul Județean Harghita pune mare accent pe ținerea unei evidențe a pagubelor produse de animalele sălbatice, diminuarea numărului acestora și se străduiește ca prin mijloacele pe care le are la îndemână să înlesnească comunicarea între autoritățile competente, populația implicată prin aducerea la cunoștința a deciziilor luate la nivel central și obținerea de finanțare prin intermediul proiectelor.

Activitățile și demersurile Consiliului Județean Harghita cu privire la problema urșilor, în perioada 2009-2017:

august 2018

La sediul consiliului local din Băile Tușnad va avea loc azi, 2 august de la ora 17,00 un forum pe tema urșilor, la care sunt invitați să participe locuitorii orașului. În cursul zilei de mâine, tot la Băile Tușnad se organizează o nouă dezbatere pe această temă la care a fost invitat și ministrul mediului, Grațiela Gavrilescu.

iulie 2018

Un nou atac al ursului a avut loc în cursul nopții de 24 iulie la cea de a XXIX-a ediție a Universității de Vară de la Tusvanyos. Victima este un bărbat de 27 de ani care a fost rănit în cursul nopții trecute, între ora unu și două de un urs care a sărit în mulțime. Bărbatul are răni la braț și la picior și a fost tratat la secția de urgențe a spitalului județean din Miercurea Ciuc, mai apoi internat la secția de boli infecțioase de la Șumuleu-Ciuc.

Se propagă cu repeziciune vestea conform căreia în data de 18 iulie, în apropierea Spitalului Județean de Urgență din Miercurea Ciuc a fost văzută la păscut o ursoaică cu trei pui. Mai mulți angajați ai spitalului au immortalizat momentul cu telefoanele mobile. Primul care a relatat despre acest fapt a fost Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita prin intermediul [paginii sale de socializare](#). Nu e de mirare, dat fiind faptul că ursul se afla la doar câțiva metri de locul în care acesta locuiește împreună cu familia sa.

Un nou atac al ursului, în județul Harghita, de această dată la Băile Tușnad! În seara zilei de luni, un localnic din Băile Tușnad care își plimba câinele în zona gării CFR, în plin centrul

orașului, a fost atacat de o ursoaică cu trei pui – informează pe pagina sa de socializare Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita.

„Ministerul mediului a aprobat planul de acțiune pentru managementul populației de urs, iar dacă se respectă cele asumate în cadrul acestuia, ministerul trebuie să elaboreze sistemul de despăgubire a victimelor atacurilor. Este vorba despre o realizare notabilă, eforturile de anul trecut, și-au adus și își vor aduce roadele. În varianta sa inițială, planul de management prevedea un termen limită de trei ani, Consiliul Județean Harghita a solicitat micșorarea acestuia la șase luni (documentul redactat în acest sens îl găsiți aici), iar în documentul final figurează termenul de un an”, a afirmat Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita.

În ultima vreme mai mulți locuitori i-au semnalat președintelui Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba faptul că în apropierea reședinței de județ, ursoaice cu doi și trei pui dau târcoale zilnic zonelor din apropierea locuințelor.

iunie 2018

Președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba a informat pe site-ul de socializare că în cursul zilei de 29 iunie, în plină zi ursul a omorât în comuna Potiond, localitatea Ciucsângeorgiu o vacă gestantă de șapte sute de kilograme. Borboly Csaba a fost informat despre incident de către familia prădată.

O echipă internațională de specialiști în managementul conflictelor s-a aflat pentru a doua oară, în data de 20 iunie, într-o vizită în județul Harghita. Specialiștii s-au întâlnit la sediul Consiliului Județean Harghita cu actori locali și regionali pentru a discuta despre conflictele generate de prezenta ursului brun (*Ursus arctos*). Nu în ultimul rând, s-au dezbătut modalitățile de gestionare ale acestor conflicte.

17 iunie, un mânz a fost omorât, iar o iapă a fost rănită pe spate și pe gât în curtea unui gospodar din Cinod. În urmă cu o lună și o vacă a devenit victima unui atac de urs.

mai 2018

O campanie de conștientizare despre observarea în condiții de siguranță a urșilor, în vederea prevenirii situațiilor de conflict, atacuri asemănătoare celor întâmplare nu demult la

Lacul Sfânta Ana, a fost tema conferinței de presă care a avut loc la sediul Consiliului Județean Harghita, în data de 30 mai. Au fost prezenți la eveniment Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita, Szín János „păstorul de urși”, administratorul observatoarelor de urși din zona Băilor Tușnad și Dósa Elek Levente, directorul Asociației Sfânta Ana.

În data de 9 mai va fi dezbătut în Parlamentul României „Planul de acțiune pentru conservarea populație de urs brun (*Ursus arctos*) din România” care formulează măsuri în acest sens, dată fiind suprapopularea din cadrul speciei. Consiliul Județean Harghita a transmis către organizatorii dezbaterii publice propunerile de modificare, iar o delegație a județului Harghita va fi prezentă la dezbateri.

Un copil de nouă ani din satul Călugăreni, localitatea Mărtiniș a fost atacat și rănit grav de un urs, în data de 6 mai. Victima a fost transportată de urgență la spitalul din Odorheiu-Secuiesc de primarul localității, Jakab Attila cel care l-a informat despre incident pe Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita. Copilul era cu ciurda de animale în momentul în care a fost atacat de urs.

În seara zilei de 5 mai, la stâna lui Bíró Attila din Cârța, ursul a provocat o altă daună materială semnificativă. Înainte de lăsarea serii, în momentul în care animalele erau puse la adăpost, ursul a atacat unul dintre viței. Ca urmare a atacului și a mușcăturilor la membrele din spate, vițelul a murit.

aprilie 2018

În cadrul inițiativei Reflectând asupra Europei a Comitetului European al Regiunilor (COR), în organizarea Consiliului Județean Harghita, în colaborare cu delegația COR a României, la data de 19 aprilie a.c., la Băile Tușnad, a avut loc o conferință internațională pe tema protecției habitatelor și a speciilor, fiind dezbătute prevederile planului de acțiune al Uniunii Europene pentru păstrarea biodiversității.

Raportul întocmit de Borboly Csaba pe tema coexistenței cu speciile care generează conflicte, în special urși brun, a ajuns în atenția ediției române a National Geographic.

februarie 2018

Gestionarea cât mai optimă a carnivorelor mari, în special a exemplarelor de urs periculoase a fost una dintre temele abordate de Szép Róbert, comisarul general al Gărzii Naționale de Mediu și Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita în cadrul conferinței organizate la București în data de 9 februarie pe tema coexistenței pașnice între carnivorele mari și om.

Președintele delegației României la Comitetul European al Regiunilor (CoR), Robert Sorin Negoită, membru titular și raportor al CoR, președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba și comisarul general al Gărzii Naționale de Mediu, Szép Róbert au ținut conferință de presă la sediul Asociației Municipiilor din România de la București în data de 9 februarie 2018 în tema îmbunătățirii managementului carnivorelor mari cu accent pe urși bruni carpatini, cu scopul menținerii echilibrului ecologic cu populații optime, precum și a prevenirii conflictelor dintre om și carnivorele mari.

În apropierea localității Eliseni un tânăr a fost atacat de urs. În acest an acesta este al doilea atac al ursului în județul Harghita, iar dacă punem la socoteală atacurile urșilor înregistrate anul trecut, acesta este al douăzecilea caz.

ianuarie 2018

La cea de a 127-a ședință plenară a Comitetului Regiunilor care a avut loc la data de 31 ianuarie, Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita, în calitate de raportor a prezentat proiectul de aviz intitulat *Promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte.*

ianuarie 2018

La inițiativa Consiliului Județean Harghita a avut loc la sediul Consiliului Județean Brașov, miercuri 10 ianuarie workshop-ul în cadrul căruia au fost dezbătute aspecte referitoare la coexistența dintre om și carnivorele mari, respectiv despre numărul tot mai mare de daunele provocate de animalele sălbatice.

decembrie 2017

În data de 31 decembrie un bărbat de 40 de ani a fost atacat la Băile Búdös de un urs.

noiembrie 2017

În data de 22 noiembrie (în ziua în care a avut loc ședința comisiei ENVE) a fost publicat articolul manipulator. Citate extrase din context au fost prezentate ca fapte în sine. În cele scrise redactorul a afirmat că urșii din regiune sunt otrăviți cu substanțe preparate acasă. (<https://www.theguardian.com/environment/2017/nov/22/how-the-brown-bear-became-public-enemy-number-one-in-rural-romania>). În data de 24 noiembrie s-a solicitat o rectificare din partea autorului (<http://judetulharghita.ro/stiri/cine-pe-cine-influenteaza.html>).

noiembrie 2017

Asociația pentru Conservarea Biodiversității susține raportul redactat de Borboly Csaba în cadrul Comitetului Regiunilor. <https://drive.google.com/file/d/1oPViPxs7nb3OOVEI9TRRTNg0JOBbLGck/view>

noiembrie 2017

La inițiativa Consiliului Județean Harghita, la Comisia pentru protecția mediului din cadrul Senatului României s-a organizat în data de 17 noiembrie o dezbatere a cărei temă a fost ursul.

<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/in-centrul-atentiei---problema-carnivorelor-mari.html>

noiembrie 2017

În data de 15 noiembrie Parlamentul European a votat rezoluția referitoare la Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B8-2017-0589+0+DOC+XML+V0//RO>

noiembrie 2017

La Comisia pentru mediu din cadrul Senatului României care a avut loc marți, 7 noiembrie, opinia lui Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita a fost împărtășită în ceea ce privește faptul că problema urșilor trebuie dezbătută la scară mai mare.

octombrie 2017

Au trecut aproape două luni de când ministrul mediului, Grațiela Gavrilescu a semnat ordinul pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante, însă de atunci nu s-a aprobat nici o autorizație în acest sens (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/borboly-csaba-ne-pedepseste-ministerul-mediului.html>).

octombrie 2017

La sediul Parlamentului European de la Bruxelles a avut loc în data 17 octombrie, conferința intitulată *Coexistența cu marile carnivore – provocări și soluții*, în organizarea Federației Asociațiilor de Vânătoare și Conservarea Faunei Sălbatice din UE (FACE) și Intergrupul Parlamentar pentru Biodiversitate Vânătoare și Mediul Rural. S-a clarificat faptul că de la Bruxelles nu este sprijinit „exportul de urși” (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/prevederile-europene-mention-eaza-cota-de-recoltare-ca-o-modalitate-de-conservare-a-speciilor-de-mari-carnivore.html>).

septembrie 2017

În data de 30 septembrie a fost atacat de urs un tânăr de douăzeci și nouă de ani (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/victima-unui-nou-atac-de-urs-un-tanar-de-douazeci-si-noua-de-ani.html>).

septembrie 2017

În cursul zilei de 20 septembrie Borboly Csaba, președintele consiliului județean a depus la instituția sus-amintită o completare la numărul semnăturilor, acesta ajungând astfel la 15 mii de persoane care solicită luarea de măsuri cât mai urgente în vederea asigurării siguranței cetățenilor, a bunurilor acestora, respectiv la luarea de măsuri pentru conservarea speciilor protejate de lege - <http://judetulharghita.ro/daune/stiri/15-mii-de-persoane-din-harghita-apeleaza-la-ajutorul-avocatului-poporului.html> .

septembrie 2017

În Directiva Consiliului Europei cu privire la conservarea habitatelor naturale și a speciilor de flora și faună sălbatică, la art.16 este menționat în mod clar că este nevoie de prevenție în

vederea minimalizării conflictelor dintre carnivorele mari și om - <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:01992L0043-20130701&qid=1506876416622>

septembrie 2017

Cu sprijinul Asociației de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita s-a demarat o colectă pentru sprijinirea victimelor atacurilor - <http://judetulharghita.ro/daune/donatie.html>

septembrie 2017

În privința cotei de intervenție, ministrul Grația Gavriescu a fost denunțată la Direcția Națională Anti corupție (DNA). Conform Federației pentru Protecția Animalelor și Mediului (FPAM), ordinul încalcă convenția internațională 205/2004 care garantează protecția urșilor și lupilor. (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/discutie-privind-cota-de-interventie-in-cazul-ursilor-periculosi.html>)

septembrie 2017

În data de 5 septembrie s-a transmis către Avocatul Poporului o petiție în acest sens (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/borboly-csaba-solicitati-permisiunile-de-interventie.html>).

septembrie 2017

În data de 4 septembrie a apărut în **Monitorul Oficial** ordinul Ministerului Mediului.

septembrie 2017

În data de 2 septembrie, președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba a vizitat a zecea victimă a atacurilor de urs pentru a se informa despre circumstanțele în care s-a produs atacul(<http://judetulharghita.ro/daune/harta-interactiva.html>).

august 2017

La data de 30 august a demarat strângerea de semnături pentru găsirea de soluții în cazul carnivorelor mari, petiția fiind semnată deja de mai multe persoane care au fost atacate de urs (<http://judetulharghita.ro/petiteurs.html>).

august 2017

Consiliul Județean Harghita înaintează o petiție către Avocatul Poporului pentru a sesiza problemele cauzate de carnivorele mari. Pentru înaintarea petiției, consiliul județean a adoptat o hotărâre de principiu, în cadrul ședinței ordinare din data de 28 august.

august 2017

În cursul zilei de 26 august, un bărbat de 38 de ani din localitatea Leliceni a fost atacat de urs, în timp ce se afla la cules de ciuperci. În urma complicațiilor apărute, acesta a fost supus unei intervenții chirurgicale care a durat două ore și care a avut loc în data de 28 august, la spitalul județean din Miercurea Ciuc.

august 2017

Borboly Csaba a discutat în data de 21 august cu specialiști din cadrul Facultății din Gödöllő, aspectele dezbătute fiind cele legate de gestionarea fondurilor cinegetice.

august 2017

În data de 13 august, în apropierea localității Voșlăbeni, un cioban de 28 de ani a fost atacat de urs. În urma atacului, bărbatul a fost rănit la membrele superioare, respectiv antebraț.

august 2017

Reprezentanții asociațiilor de protecție a mediului au fost invitați în data de 1 august la o dezbatere legată de situația urșilor. Evenimentul a avut loc la sediul consiliului județean. A fost prezent, printre alții reprezentantul Asociației Microregionale Pogány-havas, Demeter László care a prezentat propunerile asociației în ceea ce privește managementul situației urșilor. Propunerile au fost formulate în nouă puncte, acestea sunt susținute și de Borboly Csaba și Csák László. ([http://iudetulharghita.ro/daune/stiri/colaborare-cu-ong-urile-din-domeniul-protectiei-mediului\(1\).html](http://iudetulharghita.ro/daune/stiri/colaborare-cu-ong-urile-din-domeniul-protectiei-mediului(1).html))

iulie 2017

Cu ursul nu-i de joacă! – ceea ce nu se vede de la București – a fost titlul dezbaterii organizate în cadrul Universității de vară și taberei studențești Balványos, de la Băile Tușnad,

din data de 19 iulie. (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/la-tusvanyos-s-au-dezbatut-problemele-cauzate-de-marile-carnivore-care-patrund-in-teritoriile-locuite.html>)

iulie 2017

În data de 14 iulie a avut loc la sediul consiliului județean workshop a cărui temă a fost *Biodiversitate - Ecologie - Cinegetică: Împreună sau separat?* (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/interventiile-nu-pot-fi-considerate-vanatoare.html>)

iulie 2017

Primarii, conducătorii composesoratelor din regiune au participat la un protest organizat la București în data de 5 iulie. La acest protest s-au alăturat pe lângă reprezentanții județelor Harghita, Covasna și Mureș, și reprezentanții județelor Argeș și Brașov unde se înregistrează probleme similare. Ca urmare a întrevederii cu doamna ministru s-a promis elaborarea unui ordin de intervenție în cazul a 140 de exemplare periculoase din specia urs. Acest act nu a fost semnat nici până în momentul de față. (<http://judetulharghita.ro/daune/stiri/decizie-ministeriala-cu-privire-la-ursii-periculosi.html>)

iunie 2017

Ursul a atacat un cioban în data de 24 iunie, sâmbătă la o stână din localitatea Dănești fiind rănit la ambele membre inferioare. Datorită locului greu accesibil, ciobanul a fost transportat până în localitate, unde a fost preluat de Serviciul Județean de Ambulanță.

iunie 2017

Un important pas înainte în ceea ce privește această problemă este declarația finală din cadrul Platformei europene privind carnivorele mari care a avut loc la București între 8 și 10 iunie și care are ca scop găsirea de soluții în ceea ce privește coexistența între carnivorele mari și om. Aceasta cuprinde și propuneri cu privire la scăderea numărului daunelor cauzate de animalele sălbatice.

iunie 2017

Borboly Csaba consideră că toate cazurile trebuie făcute publice, daunele trebuie raportate și trebuie discutată problema urșilor până când se va găsi o rezolvare. S-au înaintat numeroase proiecte de lege, însă la fel ca și în cazul petițiilor, acestea nu au fost evaluate favorabil. Dacă se discută cât mai mult despre această temă și ministerul mediului va recunoaște existența ei și va lua măsuri în acest sens. Acestea au fost aspectele amintite în cadrul celui de-al patrulea atelier regional de lucru din cadrul platformei europene cu privire la conviețuirea carnivorelor mari și om. Întâlnirea a avut loc vineri, 9 iunie și a fost organizată de Federația europeană a asociațiilor de vânătoare și conservare (FACE) și a Organizația internațională pentru conservarea naturii (WWF).

iunie 2017

La conferința care a avut loc în data de 6 iunie la Bruxelles pe tema planului de acțiune al Uniunii Europene pentru protecția mediului, în urma alocuțiunii lui Borboly Csaba, situația urșilor din România a fost un subiect intens discutat de cei prezenți. Cei prezenți au dat răspuns celor aduse în discuție de Borboly Csaba, îndemnând spre găsirea de soluții în ceea ce privește urșii din România.

mai 2017

Localnicii sunt tot mai nemulțumiți în ceea ce privește situația daunelor cauzate de animalele sălbatice fapt care poate conduce justiție proprie din partea celor care au suferit de pe urma urșilor – a atenționat Benke József, directorul AJVPS Zetelaka és Társai în cadrul apelului înaintat ministrului Mediului GrațIELA GavriLEscu și în legătură cu care s-a organizat o dezbatere la sediul consiliului județean, în data de 18 mai.

martie 2017

Aspecte cu privire la despăgubirea daunelor produse de animalele sălbatice și cota de împușcare au fost dezbătute de către Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita și expertul Csák László, la Bruxelles în data de 23 martie cu oficialul Ctibor Kocman, reprezentantul României și Slovaciei la Direcția generală pentru mediu din cadrul Comisiei Europene.

februarie 2017

Adesea pe lângă daunele materiale, urșii atacă și oamenii în județele Covasna, Harghita, Mureș și Brașov. Județele amintite au înaintat o petiție ministerului de resort cu privire la cota de recoltare.

septembrie 2016

Fermierii din zona Ciuc au organizat o conferință agrară la sediul consiliului județean. Borboly Csaba a făcut o prezentare cu privire la daunele provocate de animalele sălbatice. Conform celor amintite, an de an situația se agravează, în acest sens nu sunt luate nici un fel de măsuri.

septembrie 2016

Președintele Consiliul Județean Harghita, Borboly Csaba și primarul Puskás Elemér s-au întâlnit cu martorii atacului de urs, care a avut loc cu câteva zile înainte. Scopul întâlnirii a fost să-și caute soluții împreună pentru a evita cazurile asemănătoare în viitor.

august 2016

Comitetul Regiunilor a ținut o conferință la Székesfehérvár, Ungaria, unde Borboly Csaba a atras atenția asupra aspectele speciale privind protecția animalelor sălbatice, pentru că numărul urșilor pe anumite terenuri este mai mare decât ar trebui să fie.

iunie 2016

În cadrul proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Harghita implementat de Consiliul Județean Harghita au cumpărat 46 containere anti-urs pentru Băile Tușnad.

decembrie 2015

Comitetul Regiunilor în raportul despre protecția habitatelor și a păsărilor a inclus amendamentul președintelui Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba privind urșii și pagubele cauzate de animale sălbatice.

19 noiembrie 2015

S-a redactat info-graficul cu privire la situația urșilor (<http://elemzo.hargitamegye.ro/medvek-helyzete-hargita-megyeben-infografika/>)

13 octombrie 2014

Președintele Consiliului Județean Harghita a solicitat prin intermediul unei scrisori, întrunirea comisiei județene pentru siguranță; tema dezbătută a fost numărul tot mai mare al urșilor din județ și daunele provocate de aceștia.

2014

S-a organizat o conferință la care au participat asociațiile de vânători, composesoratele care a tratat problema daunelor provocate de urși și pericolul pe care îl reprezintă câini de stână pentru turiștilor.

2012

S-au organizat concursuri de proiecte pentru achiziționarea gardurilor electrice; cinci asociații s-au folosit de această posibilitate, cele mai vizibile rezultate s-au obținut în localitățile Dealu și Sâncrai.

2011

În cadrul prezentărilor Academiei Harghitene s-a vorbit despre birocrația care îngreunează soluționare daunelor provocate de animalele sălbatice.

2010

La Zilele Vânătorilor din Ținutul Secuiesc s-a vorbit și despre necesitatea soluționării daunelor provocate de animalele sălbatice.

2009 și 2010 – au avut loc trei întâlniri între ministrul Mediului Borbély László și reprezentanții organizațiilor și instituțiilor locale care s-au confruntat cu daune provocate de animalele sălbatice. Ministrul Mediului a înaintat cinci petiții/sesizări.

➤ Anexa 3. Situația derogărilor pentru specia lup (Canis lupus) conform OM

1169/2017 la data de 18.03.2019

NR.	JUDEȚ	INSTITUȚIA	NR. ADRESA SOLICITANT	SPECIA	SOLICITĂRI	RECOLTĂRI	SOLUȚIE
1	CV	AVPS Covasna	459/18.10.2017	urs	1	1	recoltare
2	CV	AVPS Covasna	458/18.10.2017	urs	1	1	recoltare
3	CV	AVPS Covasna	399/22.09.2017	urs	1	1	recoltare
4	CV	AVPS Covasna	428/03.10.2017	urs	2	2	recoltare
5	SB	AVPS Jderul	228/27.09.2017	urs	1	1	recoltare
6	HR	AVPS Miercurea Ciuc	242/20.09.2017	urs	1	1	recoltare
7	HR	AVPS Miercurea Ciuc	240/20.09.2017	urs	1	1	recoltare
8	SB	AVPS Silva Marpod	270/26.09.2017	urs	2	1	recoltare
9	AG	DS Arges		urs	8	2	recoltare
10	CV	AV Harghita Sud	135/11.10.2017	urs	1	1	recoltare
11	CV	AV Harghita Sud	137/11.10.2017	urs	1	1	recoltare
12	CV	AV Harghita Sud	132/11.10.2017	urs	1	1	recoltare
13	CV	AV Harghita Sud	134/11.10.2017	urs	1	1	recoltare
14	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	119/25.09.2017	urs	1	1	recoltare
15	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	120/25.09.2017	urs	3	1	recoltare
16	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	122/25.09.2017	urs	3	1	recoltare
17	HD	DS Hunedoara	17039/04.10.2017	urs	9	1	recoltare
18	DB	AJVPS Dâmbovița	2951/23.10.2017	urs	1	1	recoltare
19	BV	AVPS Făgăraș	409/23.10.2017	urs	1	1	recoltare
20	CV	AVPS Bodoc	254/16.10.2017	urs	2	1	recoltare
21	HD	Direcția Silvică Hunedoara	6486 / 08.09.2017	urs	2	1	recoltare
22	CV	AV Harghita Sud	138/11.10.2017	urs	1	1	recoltare
23	HR	AVPS Gheorgheni	173/12.10.2017	urs	2	1	recoltare
24	SB	AC Ursul Brun	201/10.10.2017	urs	3	0	ref. docum.
25	SB	AVPS Săroaia	63/25.09.2017	urs	3	0	ref. docum.
26	SB	AVPS Aldea	280/09.10.2017	urs	2	0	refuz
27	CV	AV Comandău	35/10.10.2017	urs	1	0	refuz
28	CV	AV Harghita Sud	139/11.10.2017	urs	1	0	refuz
29	CV	AV Harghita Sud	136/11.10.2017	urs	1	0	refuz

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

30	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	123/25.09.2017	urs	3	0	refuz
31	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	121/25.09.2017	urs	2	0	refuz
32	HR	AVPS Gordon	49/20.09.2017	urs	3	0	ref. docum.
33	HR	AVPS Miercurea Ciuc	241/20.09.2017	urs	1	0	refuz
34	CV	AVPS Fux Nyires	336/18.10.2017	urs	2	0	refuz
35	BV	AV Dumbrava Jilbert	23/17.10.2017	urs	2	0	refuz
36	BV	OS Râșnov	3354/02.10.2017	urs	1	1	relocare
37	AG	AVPS Arges		urs	4	0	ref. docum.
38	PH	AVPS Campina		urs	2	0	ref. docum.
39	CV	AVPS Somoș	36 / 11.09.2017	urs	5	0	ref. docum.
40	AG	AVPS Miorița	166/15.09.2017	urs	3	0	ref. docum.
41	SB	AV Vulturul Pleșuv	89/27.09.2017	urs	2	0	ref. docum.
42	HR	CVS Harghita	83/29.09.2017	urs	2	0	ref. docum.
43	PH	AJVPS Prahova	1921/18.09.2017	urs	2	0	ref. docum.
44	HR	AVPS Târnava Mare	303/13.10.2017	Urs+ Lup	30	0	ref. docum.
45	PH	AVPS Câmpina	705/19.10.2017	urs	2	2	recoltare
46	HR	AVPS Miercurea Ciuc	239/20.09.2017	urs	1	0	refuz
47	SV	DS Suceava	19630/05.10.2017	urs	2	0	refuz
48	BV	AV Bârsa	117/25.10.2017	urs	1	0	refuz
49	BV	AV Bârsa	115/25.10.2017	urs	1	1	recoltare
50	BV	AV Bârsa	116/25.10.2018	urs	1	1	recoltare
51	AG	DS Argeș	13213/17.10.2017	urs	1	1	recoltare
52	BC	AVPS Bacău	1192/16.10.2017	urs	1	1	recoltare
53	BN	SV Montana Coșbuc	126/17.10.2017	urs	2	0	ref. docum.
54	HR	AVPS Salon	117/13.10.2017	urs	3	0	ref. docum.
55	SB	AVPS Săroaia	63/01.11.2017	urs	3	0	ref. docum.
56	SB	AVPS Aldea	306/21.10.2017	urs	1	0	refuz
57	AG	AVPS Mistrețul	280/24.10.2017	urs	1	0	refuz
58	BN	AC Ursul Brun	226/23.10.2017	urs	1	0	refuz
59	BN	AC Ursul Brun	228/23.10.2017	urs	1	0	refuz
60	BN	AC Ursul Brun	230/23.10.2017	urs	1	0	refuz
61	BN	AC Ursul Brun	227/23.10.2017	urs	1	0	refuz
62	BN	AC Ursul Brun	229/23.10.2017	urs	1	0	refuz
63	BN	RPL Mun Bistrița	2467/17.10.2017	urs	1	1	recoltare
64	BN	AC Ursul Brun		urs	3	1	recoltare
65	BV	AVPS Făgăraș	509/03.11.2017	urs	1	1	relocare

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

66	BN	AVPS Bistrița Năsăud	886/26.10.2017	urs	1	0	refuz
67	HR	AVPS Szent Anna	136/23.10.2017	urs	3	0	ref. docum.
68	HR	AVPS Nimrod	201/11.10.2017	urs	4	0	ref. docum.
69	HR	AVPS Nimrod	200/11.10.2017	urs	4	0	ref. docum.
70	PH	AVPS Cămpina	771/03.11.2017	urs	2	0	refuz
71	MS	AV Cervus	407/24.10.2017	urs	2	1	recoltare
72	MS	AVPS Darul Călimanilor	874/27.10.2017	urs	3	1	recoltare
73	AG	AVPS Mistrețul	298/02.11.2017	urs	1	1	recoltare
74	HR	AVPS Gheorgheni	182/02.11.2017	urs	1	1	recoltare
75	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	157/31.10.2017	urs	2	0	refuz
76	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	158/31.10.2017	urs	3	0	refuz
77	SB	AVPS Dealul Cerbului	126/07.11.2017	urs	1	1	recoltare
78	BV	Ocolul Silvic al Orașului Râșnov RA	4379/03.11.2017	urs	1	1	recoltare
79	CV	AVPS Cătrușa	485/07.11.2017	urs	1	0	refuz
80	CV	AVPS Cătrușa	487/07.11.2017	urs	1	1	recoltare
81	CV	AVPS Cătrușa	486/07.11.2017	urs	1	0	refuz
82	CV	AVPS Cătrușa	488/07.11.2017	urs	1	0	refuz
83	CV	AVPS Cătrușa	484/07.11.2017	urs	1	0	refuz
84	CV	AVPS Cătrușa	483/07.11.2017	urs	1	0	refuz
85	CV	AVPS Cătrușa	482/07.11.2017	urs	1	0	refuz
86	CV	AVPS Cătrușa	489/07.11.2017	urs	1	0	refuz
87	CV	AVPS Cătrușa	480/07.11.2017	urs	1	1	recoltare
88	CV	AVPS Cătrușa	481/07.11.2017	urs	1	1	recoltare
89	BV	AVPS Făgăraș	525/07.11.2017	urs	3	1	recoltare
90	BV	AVPS Făgăraș	537/08.11.2017	urs	1	0	refuz
91	AB	AVPS Râmeț Inzel	10795/01.11.2017	urs	1	1	recoltare
92	BV	AVPS Făgăraș	526/07.11.2017	urs	1	0	refuz
93	HR	CVS Harghita	90/17.11.2017	urs	1	0	refuz
94	MS	AVPS Valea Gurghiului	62/27.10.2017	urs	3	0	ref. docum.
95	HR	AVPS Gordon	63/10.11.2017	urs	1	1	recoltare
96	HR	AVPS Gordon	62/10.11.2017	urs	1	1	recoltare
97	HR	AVPS Salon	124/10.11.2017	urs	1	1	recoltare
98	MS	AVPS Darul Călimanilor	878/01.11.2017	urs	1	1	relocare
99	CV	AVPS Fux Nyires	370/14.11.2017	urs	1	1	recoltare
100	DB	DS Dâmbovița	14670/20.11.2017	urs	1	0	refuz
101	BN	AVPS Vulpea Herina	64/20.11.2017	urs	1	1	recoltare

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

102	SV	DS Suceava	21483/15.11.2017	urs	1	0	refuz
103	HR	AVPS Făgetel Mortonca	138/09.11.2017	urs	1	0	ref. docum.
104	BV	RPLP Kronstadt	1266E/10.11.2017	urs	1	1	recoltare
105	BV	RPLP Kronstadt	1265E/10.11.2017	urs	1	1	recoltare
106	HR	AVPS Szent Anna	140/13.11.2017	urs	1	0	refuz
107	HR	AVPS Szent Anna	138/13.11.2017	urs	1	1	recoltare
108	HR	AVPS Szent Anna	139/13.11.2017	urs	1	0	refuz
109	BN	AC Ursul Brun	243/13.11.2017	urs	1	0	refuz
110	BN	AC Ursul Brun	244/13.11.2017	urs	1	1	recoltare
111	MS	AVPS Cocoșul Mureș	91/14.11.2017	urs	1	1	recoltare
112	MS	AVPS Cocoșul Mureș	90/14.11.2017	urs	1	0	refuz
113	CV	AVPS Pro Silva	204/20.11.2017	urs	1	0	refuz
114	CV	AVPS Pro Silva	203/20.11.2017	urs	1	1	recoltare
115	CV	AVPS Pro Silva	202/20.11.2017	urs	1	1	recoltare
116	CV	AVPS Cătrușa	549/05.12.2017	urs	1	0	refuz
117	CV	AVPS Covasna	513/05.12.2017	urs	1	0	refuz
118	HR	AVPS Covasna	428/08.11.2017	urs	1	1	recoltare
119	CV	AVPS Com Bodoc	268/08.11.2017	urs	1	1	recoltare
120	MS	AVPS Filiala Ocolul Silvic Mureș	1544/05.12.2017	urs	2	2	relocare
121	PH	AVPS Hubertus Feleacu	286/07.12.2017	urs	1	1	recoltare
122	PH	AVPS Hubertus Feleacu	287/07.12.2017	urs	1	1	recoltare
123	PH	AVPS Hubertus Feleacu	288/07.12.2017	urs	1	1	relocare
124	PH	AVPS Hubertus Feleacu	289/07.12.2017	urs	1	1	relocare
125	PH	AVPS Hubertus Feleacu	290/07.12.2017	urs	1	1	relocare
126	BV	AVPS Brașov	139/04.12.2017	urs	1	0	refuz
127	BV	AVPS Brașov	138/04.12.2017	urs	1	0	refuz
128	BV	AVPS Brașov	137/04.12.2017	urs	1	1	recoltare
129	NT	DS Neamț	6043/06.12.2017	urs	1	0	refuz
130	MS	AVPS Cerbul Mureș	114/29.11.2017	urs	1	1	recoltare
131	MS	AVPS Ecosilva	168/28.11.2017	urs	1	1	recoltare
132	MS	AVPS Genesis	464/24.11.2017	urs	1	1	recoltare
133	MS	AVPS Cervus	435/28.11.2017	urs	1	1	recoltare
134	MS	AVPS Glodeni Băla	170/24.11.2017	urs	1	1	recoltare
135	MS	AVPS Sighișoara	281/28.11.2017	urs	1	0	refuz
136	SB	AVPS Hubertus	102/29.12.2017	urs	1	0	refuz
137	CV	AVPS Cătrușa	578/21.12.2017	urs	1	0	refuz

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

138	CV	AVPS Cătrușa	549/21.12.2017	urs	1	0	refuz
139	CV	AVPS Hubertus Cristuru Secuiesc	162/07.12.2017	urs	1	0	refuz
140	HR	AVPS Hubertus Cristuru Secuiesc	161/07.12.2017	urs	1	0	refuz
141	HR	AVPS Hubertus Cristuru Secuiesc	159/07.12.2017	urs	1	1	recoltare
142	CV	AVPS Hubertus Cristuru Secuiesc	160/07.12.2017	urs	1	1	recoltare
143	CV	AVPS Fux Nyres		urs	1	1	recoltare
144	MS	AVS Ursu Sovata	12/24.01.2018	urs	1	0	refuz
145	MS	AVPS Valea Gurghiului	62/27.10.2017	urs	1	0	refuz
146	MS	AVPS Valea Gurghiului	62/27.10.2017	urs	1	1	recoltare
147	MS	AVPS Valea Gurghiului	62/27.10.2017	urs	1	1	recoltare
148	CV	AJVPS Covasna		urs	1	1	recoltare
149	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	216/21.12.2017	urs	1	1	recoltare
150	HR	AVPS Gordon	44/29.05.2018	urs	1	1	recoltare
151	BV	AV Gorun	440/07.06.2018	urs	1	1	relocare
152	HR	AVPS Târnava Mare	368/10.05.2018	urs	1	1	recoltare
153	AG	AJVPS Arges	689/25.04.2018	urs	3	3	relocare
154	CV	AJVPS Covasna	FN	urs	1	1	recoltare
155	MS	AVPS Ursu Sovata	12/24.01.2018	urs	2	0	ref. docum.
156	AG	Asoc. Ocolul Silvic Carpathia	334/03.05.2018	urs	1	1	relocare
157	MS	Ocolul Silvic Mureș	127/07.02.2018	urs	1	1	recoltare
158	CV	AVPS Cătrușa	183/25.04.2018	urs	1	0	refuz
159	CV	AVPS Cătrușa	184/25.07.2018	urs	1	1	recoltare
160	CV	AVPS Cătrușa	185/25.04.2018	urs	1	0	refuz
161	CV	AVPS Cătrușa	186/25.04.2018	urs	1	1	recoltare
162	CV	AVPS Fux Nyires	FN	urs	1	1	recoltare
163	AG	AJVPS Argeș	683/25.04.2018	urs	1	1	recoltare
164	CV	AVPS Cătrușa	549/21.12.2017	urs	1	0	refuz
165	AG	DS Argeș	11763/05.08.2018	urs	3	3	relocare
166	AG	AJVPS Argeș	11774/06.07.2018	urs	1	1	recoltare
167	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	19389/29.06.2018	urs	1	0	refuz
168	SV	AJVPS Suceava	764/21.05.2018	urs	1	0	refuz
169	MS	AVPS Sovata	72/15.06.2018	urs	1	0	refuz

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

170	CV	AVPS Cătrușa	281/26.06.2018	urs	1	0	refuz
171	CV	AVPS Cătrușa	282/26.06.2018	urs	1	0	refuz
172	HR	AVPS Hubertus Cristuru Secuiesc	106/25.06.2018	urs	1	0	refuz
173	CV	AJVPS Covasna	269/29.06.2018	urs	1	0	ref. docum.
174	CV	AJVPS Covasna	254/21.06.2018	urs	1	0	refuz
175	CV	AJVPS Covasna	256/21.06.2018	urs	1	0	refuz
176	CV	AJVPS Covasna	255/21.06.2018	urs	1	0	refuz
177	CV	AJVPS Covasna	313/18.07.2018	urs	1	1	relocare
178	HR	AVPS Szent Anna	FN	urs	4	4	relocare
179	HR	AVPS Szent Anna	11/22.05.2018	urs	1	1	relocare
180	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	20067/17.07.2018	urs	1	1	recoltare
181	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	20068/17.07.2018	urs	1	0	refuz
182	HR	AGVPS București Clubul Vânătorilo Silv Harghita	57/20.07.2018	urs	1	1	recoltare
183	MS	AVPS Valea Gurghiului	45/20.06.2018	urs	1	1	recoltare
184	CV	AVPS Cătrușa	362/25.07.2018	urs	1	0	refuz
185	CV	AVPS Cătrușa	361/25.07.2018	urs	1	1	recoltare
186	HR	AVPS Szilos	473/24.07.2018	urs	4	4	relocare
187	AG	AVP Iderul Argeș	38/30.07.2018	urs	2	1	recoltare
188	HR	AVPS Szent Anna	23/07.08.2018	urs	1	1	recoltare
189	HR	AVPS Szent Anna	34/07.08.2018	urs	3	0	refuz
190	HR	AVPS Szent Anna	33/07.08.2018	urs	4	4	relocare
191	HR	AVPS Szent Anna	31/07.08.2018	urs	1	0	refuz
192	HR	AVPS Szent Anna	30/07.08.2018	urs	1	1	recoltare
193	HR	AVPS Szent Anna	29/07.08.2018	urs	1	0	refuz
194	HR	AVPS Szent Anna	28/07.08.2018	urs	3	3	relocare
195	HR	AVPS Szent Anna	27/07.08.2018	urs	4	4	relocare
196	HR	AVPS Szent Anna	26/07.08.2018	urs	2	2	relocare
197	HR	AVPS Szent Anna	25/07.08.2018	urs	1	0	refuz
198	HR	AVPS Szent Anna	24/07.08.2018	urs	1	0	refuz
199	HR	AVPS Miercurea Ciuc	306/23.08.2018	urs	1	1	recoltare
200	SB	AVPS Aldea	245/14.08.2018	urs	1	0	refuz
201	SV	Dir Silv Suceava	20446/01.08.2018	urs	1	0	refuz
202	SV	Dir Silv Suceava	20445/01.08.2018	urs	1	0	refuz
203	MS	AVS Ursu Sovata	99/08.08.2018	urs	1	0	refuz
204	HG	AVPS Szilos	477/21.08.2018	urs	1	1	recoltare
205	HG	AVPS Salon	44/22.08.2018	urs	1	0	refuz

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

206	HG	AVPS Salon	45/22.08.2018	urs	1	0	refuz
207	PH	AVPS Câmpina	613/30.08.2018	urs	1	1	relocare
208	SB	AVPS Jderul	282/16.08.2018	urs	1	0	refuz
209	HG	AVPS Szilos	476/04.09.2018	urs	1	0	refuz
210	MS	Asoc. Cervus	514/02.08.2018	urs	1	1	recoltare
211	HG	AVPS Zetelaka es Tarsai	120/28.08.2018	urs	1	0	refuz
212	HG	AVPS Zetelaka es Tarsai	2828/2018	urs	1	0	refuz
213	MS	AVPS Turul		urs	1	1	recoltare
214	HG	AVPS Salon	45/22.08.2018	urs	1	0	refuz
215	HG	AVPS Salon	44/22.08.2018	urs	1	1	recoltare
216	SB	AVP Silva Marprod	289/16.08.2018	urs	1	0	refuz
217	HG	AVPS Miercurea Ciuc	323/04.09.2018	urs	1	0	refuz
218	HG	AVPS Miercurea Ciuc	324/04.08.2018	urs	1	0	refuz
219	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	21545/03.09.2018	urs	1	0	refuz
220	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	21546/03.09.2018	urs	1	0	refuz
221	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	21547/03.09.2018	urs	1	0	refuz
222	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22036/27.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
223	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22033/26.09.2018	urs	1	1	recoltare
224	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22035/18.09.2018	urs	1	0	refuz
225	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22034/18.09.2018	urs	1	1	recoltare
226	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22032/18.09.2018	urs	1	0	refuz
227	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22039/18.09.2018	urs	1	0	refuz
228	CV	AVPS Cătrușa	444/17.09.2018	urs	1	1	recoltare
229	CV	AVPS Cătrușa	445/17.09.2018	urs	1	1	recoltare
230	HR	AVPS Miercurea-Ciuc	345/25.09.2018	urs	1	1	recoltare
231	CV	AVPS Comuna Bododc	225/12.09.2018	urs	1	1	recoltare
232	BN	Asoc Cinegetica Ursul Brun	455/18.09.2018	urs	1	0	refuz
233	BN	Asoc Cinegetica Ursul Brun	456/18.09.2018	urs	1	1	recoltare

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

234	BN	Asoc Cinegetica Ursul Brun	458/18.09.2018	urs	1	0	refuz
235	BN	Asoc Cinegetica Ursul Brun	457/18.09.2018	urs	1	0	refuz
236	HR	Ocolu Silvic Frumoasa	1295/31.08.2018	urs	1	1	recoltare
237	PH	AVPS Hubertus Feleacu	380/19.09.2018	urs	1	1	recoltare
238	PH	AVPS Hubertus Feleacu	381/19.09.2018	urs	1	1	recoltare
239	PH	AVPS Hubertus Feleacu	383/19.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
240	AB	AVPS Artemis Aiud	65/11.08.2018	urs	1	0	refuz
241	HR	AVPS Toplița	490/06.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
242	HR	AV Harghita Sud	113/24.09.2018	urs	1	1	recoltare
243	HR	AV Harghita Sud	111/24.09.2018	urs	1	1	recoltare
244	HR	AV Harghita Sud	112/24.09.2018	urs	1	1	recoltare
245	HR	AV Harghita Sud	110/24.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
246	MS	AVS Ursu Sovata	115/18.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
247	SB	AV Vulturul Pleșuv, SB	97/20.09.2018	urs	1	1	recoltare
248	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22034/18.09.2018	urs	1	1	recoltare
249	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22065/19.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
250	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22066/19.09.2018	urs	1	0	ref. docum.
251	PH	AVPS Hubertus Feleacu	382/19.09.2018	urs	1	0	refuz
252	PH	AVPS Hubertus Feleacu	379//19.09.2018	urs	1	0	refuz
253	HR	Asoc. Cinegetică Gheorghieni	131/14.09.2018	urs	1	1	recoltare
254	MS	AVPS Valea Gurghiului	81/05.10.2018	urs	1	1	recoltare
255	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22639/03.10.2018	urs	1	0	refuz
256	MS	AVS Ursu Sovata	115/18.09.2018	urs	1	1	recoltare
257	HR	AVPS Nimrod	166/03.10.2018	urs	1	0	refuz
258	HR	AVPS Nimrod	164/03.10.2018	urs	1	1	recoltare
259	SB	AVPS Jderul	373/23.10.2018	urs	1	1	recoltare
260	AG	AJVPS Argeș	1863/05.10.2018	urs	1	0	refuz
261	AG	AJVPS Argeș	1857/04.10.2018	urs	1	0	refuz
262	BV	RPLP Kronstadt	1326E/25.10.2018	urs	1	1	relocare
263	HR	AVPS Szent Anna	47/09.10.2018	urs	1	0	refuz

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

264	BN	AC Ursul Brun	483/16.10.2018	urs	1	0	refuz
265	BN	AC Ursul Brun	484/16.10.2018	urs	1	0	refuz
266	BN	AC Ursul Brun	485/16.10.2018	urs	1	0	refuz
267	HR	AVPS Szent Anna	48/09.10.2018	urs	1	1	recoltare
268	HR	AVPS Szilos	500/19.10.2018	urs	1	1	recoltare
269	HR	AVPS Gordon	92/26.10.2018	urs	1	1	recoltare
270	CV	Asoc Wild Hunt	29/25/10/2018	urs	1	1	recoltare
271	HR	AVPS Zetelaka Es Tarsai	167/18/10.2018	urs	1	1	recoltare
272	HR	AVPS Gheorgheni	177/29.10.2018	urs	1	0	refuz
273	MS	AVPS Darul Călimanilor	1180/17.10.2018	urs	1	0	refuz
274	HR	AVPS Szilos	496/08.10.2018	urs	1	0	refuz
275	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	169/18.10.2018	urs	1	0	refuz
276	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	168/18/10.2018	urs	1	0	refuz
277	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	170/18.10.2018	urs	1	0	refuz
278	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	171/18.10.2018	urs	1	0	refuz
279	NT	AVP Bradul Piatra-Neamț	728/29.10.2018	urs	1	1	recoltare
280	CV	AVPS Bodoc	177/29.10.2018	urs	1	0	ref. docum.
281	SB	AVPS Ursul Carpatin	99/30.10.2018	urs	1	0	ref. docum.
282	SB	AVP Silva Marprod	378/30.10.2018	urs	1	0	ref. docum.
283	SB	AVPS Aldea	340/30.10.2018	urs	1	0	ref. docum.
284	BC	AVPS Bacău	1580/30.10.2018	urs	1	0	refuz
285	SB	AVPS Jderul	384/30.10.2018	urs	1	0	ref. docum.
286	HR	AVPS Gheorgheni	185/07.11.2018	urs	1	1	recoltare
287	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	23958/07.11.2018	urs	1	0	refuz
288	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22895/10.10.2018	urs	1	0	refuz
289	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	23433/26.10.2018	urs	1	0	refuz
290	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	22881/09.10.2018	urs	1	0	refuz
291	BV	RPLP Kronstadt	1325E/25.10.2018	urs	1	0	refuz
292	CV	AVPS Com Bodoc	318/12.11.2018	urs	1	0	ref. docum.
293	CV	AVPS Com Bodoc	325/20.11.2018	urs	1	1	recoltare

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

294	HR	OSR Gheorghieni	5101/02.11.2018	urs	1	0	refuz
295	BV	OS Râșnov	2874/26.10.2018	urs	1	0	refuz
296	MS	OS Ghindari	2686/24.10.2018	urs	1	0	refuz
297	PH	AVPS Hubertus Feleacu	393/25.10.2018	urs	4	4	relocare
298	BV	RPLP Kronstadt	1324E/25.10.2018	urs	1	0	refuz
299	HR	AVPS Nimrod	189/21.11.20118	urs	1	0	refuz
300	HR	AVPS Nimrod	180/30.10.2018	urs	1	1	recoltare
301	BN	AC Ursul Brun	511/26.11.2018	urs	1	1	recoltare
302	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	184/19.11.2018	urs	1	0	refuz
303	MS	AVP Ursu Sovata	168/06.11.2018	urs	1	0	refuz
304	CV	AVPS Cătrușa	533/21.11.2018	urs	1	1	recoltare
305	MS	AV Cocoșul Mureș	108/15.11.2018	urs	1	0	refuz
306	CV	AVPS Comuna Bodoc	318/12.11.2018	urs	1	0	refuz
307	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	187/19.11.2018	urs	1	0	refuz
308	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	185/19.11.2018	urs	1	0	refuz
309	MS	AVPS Darul Călimanilor	1230/28.11.2018	urs	1	1	recoltare
310	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	186/19.11.2018	urs	1	0	refuz
311	MS	AVPS Diana Boiu	227/9.12.2018	urs	1	0	refuz
312	HR	AVPS Zetelaka es Tarsai	188/19.11.2018	urs	1	0	refuz
313	BV	AV Bârsa	187/27.11.2018	urs	1	1	recoltare
314	BN	AC Ursul Brun	511/26.11.2018	urs	1	0	refuz
315	VL	AVPS Mistrețul	301/10.12.2018	urs	1	0	refuz
316	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	24903/29.11.2018	urs	1	0	refuz
317	SV	RNP-Romsilva DS Suceava	24904/29.11.2018	urs	1	0	refuz
318	HR	RNP-Romsilva DS Harghita	12190/06.12.2018	urs	4	4	relocare
319	CV	AVPS Cătrușa	564/10.12.2018	urs	1	0	refuz
320	CV	AVPS Cătrușa	565/10.12.2018	urs	1	0	refuz
321	BV	OS Oraș Râșnov	3226/04.12.2018	urs	1	0	refuz
322	MS	AVPS Valea Gurghiului	109/20.12.2018	urs	1	0	refuz
323	BC	AJVPS Bacău	1794/17.12.2018	urs	1	1	recoltare
324	HR	AVPS Salon	1/10.01.2019	urs	1	0	refuz

Situația urșilor și a daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita

325	SB	AVPS Aldea	340/30.10.2018	urs	1	0	refuz
326	SB	AVP Silva Marpod	378/30.10.2018	urs	1	1	recoltare
327	SB	AVPS Jderul	384/30.10.2018	urs	1	0	refuz
328	BN	O.S Bistrița Bîrgăului	69/09.01.2019	urs	1	0	refuz
329	HR	AVPS Szilos	513/17.12.208	urs	1	1	recoltare
330	PH	AVPS Hubertus Feleacu	416/27.12.2018	urs	1	1	relocare
331	PH	AVPS Hubertus Feleacu	415/27.12.2018	urs	1	1	refuz
332	PH	AVPS Hubertus Feleacu	414/27.12.2018	urs	1	1	refuz
333	PH	AVPS Hubertus Feleacu	413/27.12.2018	urs	1	1	refuz
334	MS	AVPS Turul	FN	urs	1	0	refuz
335	MS	AVPS Diana Boiu	7/11.02.2019	urs	1	1	recoltare

➤ Anexa. 4. Adrese

11/12 2017 3:54 PM FAX 0266371142

DSP HR

0001

**DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ
HARGHITA**

530180, Miercurea-Ciuc, Str. Miko nr. 1

tel: 0266-310423, fax: 0266-371142

e-mail: dspj.harghita@aspharghita.ro; <http://www.aspharghita.ro>

Nr. înreg. 6309 din 14.12.2017

CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
INTRARE
nr. 28045/1
ziua 11 luna 12 anul 2017

CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA

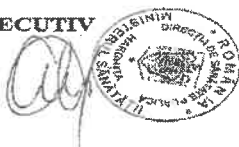
Vă transmitem datele solicitate prin adresa nr.28045/24.11.2017 privind atacurile cauzate de urși și lupi pe teritoriul județului Harghita, conform tabelului de mai jos:

	Defalcăt pe ani	
	2012.01.01- 30.06.2017	
Numărul victimelor spitalizați/decedați provocate de urși	- 2012	9
	- 2013	4
	- 2014	11
	- 2015	8
	- 2016	12
	- 2017 (01.01.2017-30.06.2017)	8
Total		Total: 52
Numărul victimelor spitalizați/decedați provocate de lupi	- 2012	
	- 2013	1
	- 2014	
	- 2015	
	- 2016	
	- 2017 (01.01.2017-30.06.2017)	
Total		Total: 1

Menționăm că nu am înregistrat decese cauzate de răni provocate de urși. Toate cazurile au fost spitalizate.

Cu stimă,

**DIRECTOR EXECUTIV
Dr. Tar Gyöngyi**

**Coordonator program
Dr. Bokor Márton**

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul Județean de Poliție Harghita
Serviciul Rutier
Operator date cu caracter personal 4428

NESECRET
București
Nr. 694.688 din 15.01.2018
Exemplar nr. 4

CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
nr. 32092 / 1
zila 22 luna 01 anul 2018

CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
Miercurea-Ciuc, P-ța. Libertății, nr. 5, jud. Harghita

Având în vedere adresa Dvs. cu nr. 32092 din data de 28.12.2018, prin care ne solicitați pagubele cauzate de urși din accidente rutiere în perioada 2013-2017, vă comunicăm cele solicitate.

ANUL	Numarul accidentelor rutiere cauzate de urși	Valoarea daunelor în accidente rutiere cauzate de urși
2013	2	2.200 lei
2014	4	5.500 lei
2015	5	8.500 lei
2016	5	8.300 lei
2017	11	4000 euro; 23.500 lei

Cu stimă,

D.ȘEFUL INSPECTORATULUI
Comisar șef de poliție
IORDAN MIRCEA-ȘTEFAN

ȘEF SERVICIULUI RUTIER
Comisar șef de poliție
NICA NICOLAE

ÎNTOCMIT
Subinspector de poliție,
HANDARIC VASILE

Confidențial date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile legii nr. 677/2007

Pagina 1 din 1
Miercurea-Ciuc, Strada Tudor Vladimirescu nr. 34-36
Tel. 0266-265.004; Fax: 0266-371.751
e-mail - dragu_daniel@hr.polițiaromania.ro

Ministerul Mediului
Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Agenția pentru Protecția Mediului Harghita

Nr.: 9769/14.12.2017
Către: Consiliul Județean Harghita
Referitor la: Informații despre daunele cauzate de urși

CONSILIUL JUD. HARGHITA	
INTRARE	
nr.	28045/5
zila	21 luna 12 anul 2017

Referitor la adresa Dvs. nr. 28045/24.11.2017, înregistrat la APM Harghita sub nr. 9769/27.11.2017, privind solicitarea informațiilor în legătură cu daunele cauzate de carnivorele mari, Vă comunicăm următoarele:

1). Efectivul estimat al urșilor între 2013-2017 în județul Harghita, defalcat pe ani:

2013: - 1365
2014: - 1351
2015: - 1413
2016: - 1424
2017: - 1575

Menționăm că aceste date reprezintă însumarea efectivelor raportate de gestionarii fondurilor cinegetice, fără a fi luate în calcul evaluările multiple, care poate să ajungă la un procent de 20-30%.

2). Daune cauzate de urși și lupi în animale sălbatice: - nu avem date, dar nici nu se consideră daune din punctul de vedere al protecției naturii, fiind hrana lor naturală și firească

Dacă prin adresa Dvs. ați avut intenția să vă referiți la daune produse de urși în rândul animalelor domestice, vă comunicăm următoarele date:

2013: - 96 cazuri (convocator)
2014: - 111 cazuri
2015: - 80 cazuri
2016: - 77 cazuri
2017: - 197 cazuri

Daune cauzate de urși în recolte, defalcate pe ani:

2013: - 8 cazuri (convocator)
2014: - 65 cazuri
2015: - 9 cazuri

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HARGHITA
Miercurea Ciuc, str. Márton Áron, nr. 43, județul Harghita, Cod 530211
E-mail: office@apmhr.anpm.ro; Tel. 0266-371313; 0266-312454; 021. Fax. 0266-310041

2016: - 41 cazuri
2017: - 87 cazuri

3). Daune cauzate de lupi în animale domestice:

2013: - 12 cazuri (convocator)
2014: - 12 cazuri
2015: - 17 cazuri
2016: - 20 cazuri
2017: - 26 cazuri

Lupii nu produc pagube în culturile agricole

4). și 5). Despăgubirile plătite pentru daunele cauzate de urși și lupi: Agenția pentru Protecția Mediului Harghita nu deține absolut nici o informație în legătură cu despăgubirile plătite, nu primim nici un feedback din partea Gărzii Forestiere și nici de la Ministerul Mediului.

Cu respect,

DIRECTOR EXECUTIV
DOMÓSSY József

ȘEF SERV. CFM
SZABÓ Sándor

ÎNTOCMIT
DÓCZY Annamária

Dóczy

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HARGHITA
Miercurea Ciuc, str. Márton Áron, nr. 43, județul Harghita, Cod 530211
E-mail: office@apmhr.apm.ro; Tel. 0266-371313; 0266-312454; 021. Fax. 0266-310041

15.Procedura

Titlu	Situația urșilor și daunelor provocate de animale sălbatice în județul Harghita
Referințe	<ul style="list-style-type: none"> - Convenția de la Berna din 1979 - Directiva Consiliului European 92/43/EEC - Legea nr. 407 din 2006 - Hotărârea Guvernului nr. 1679 din 2008 - Ordinul nr. 1575 din 2014 - Ordinul nr. 1439 din 2015 - Daunele înregistrate și transmise de către primarii - Opiniile și datele transmise de către asociații vânătorilor - Datele transmise de către ocoale silvice din Harghita - Datele statistice, opinii transmise de către instituții de sănătate - Materialele și rapoartele proiectului URSUSLIFE - Datele și opinia Agenției pentru Protecția Mediului Harghita - Presa națională și județeană - Studiile despre urși - Alte opinii

Temei juridic	-
Numărul și data Hotărârii CJH / Ordonanței președințială:	-
Strategie/Program	Strategia de Dezvoltare Rurală a Județului Harghita pe perioada 2010-2020, axată pe dezvoltarea sectorului agrar
Structura competentă:	Biroul de Analiză și Sinteză
Data raportului final:	09.02.2015
Rapoarte anterioare în acest temă:	–
Consultări efectuate în acest temă:	Pe site-urile web: <ul style="list-style-type: none">– http://analiza.judetulharghita.ro– http://judetulharghita.ro/daune.html